

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLÜSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 4 (683)

LÖRDAGEN DEN 27 JANUARI 1900.

13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN KR. 5:—
IDUNS PRAKTUPPLAGA > 7: 50
IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:—
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—

UTGIFNINGSTID:
HVARJE LÖRDAG.
LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.

REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG
TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.
REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.

BYRÅ OCH EXPEDITION:
KLARA S. KYRKO GÅTA 16, 1 TR.
ÖPPEN KL. 10—5.
ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646

KOMMISSIONÄRER
ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL-
DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
STOCKHOLM
IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

PRINS EUGEN SOM KONSTNÄR.

Det vore barnsligt att söka förneka, att prins Eugens konstnärsbana af en gynnande försyn blifvit sällsynt väl tillrättalagd i rent yttre afseende. Hans börd och ställning hafva från början befriat honom från många af de vedervärdigheter, hvaraf en

konstnärslif, särskildt i ett så litet och så föga konstintresserat land som vårt, är fylldt; möjligheterna till studium och själfutveckling, till personligt tillägnande af gångna tiders liksom af samtidens konstskatter, till fritt och obekymradt arbete på de uppgifter som intressera honom, hafva varit rikare och lättare tillgängliga för honom än för flertalet andra konstnärer.

Men lika orätt vore det att endast se de ljusa sidorna af denna förening af börd och konstnärskap. Därmed hafva nog äfven följt svårigheter af alldeles särskildt slag, motstånd att öfvervinna, misstro och tvivel att besegra. Det har säkerligen först och främst fordrats en mycket fast vilja, en orubblig tro på och hängifvenhet för sin uppgift, för att få ägna sig så helt åt den

PRINS EUGEN I SIN ATELIER.
EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF A. BLOMBERG.

samma, som nu är fallet med prins Eugen. Och sedan har det varit icke mindre motstånd från allmänhetens sida att öfvervinna, innan allvaret i detta konstnärskap blifvit erkänt och aktadt, innan man lärt sig förstå, att konstnären prins Eugen kräver för sig rätten att bedömas blott och bart som konstnär, med samma anspråk, samma stränghet, men äfven samma erkännande och uppskattning som hvarje annan konstnär. Den rätten är det icke längre någon, som förmenar honom, inom de verkliga konstnärernas och konstvännernas krets, här hemma så väl som i utlandet, men ännu är det icke så ovanligt, att man från skilda håll får höra den tviflande frågan framställas: Är det verkligen sant, att prins Eugen kan måla?

Jo, det är verkligen sant, att prins Eugen kan måla. Den som icke lyckats öfvertyga sig därom af hans föregående konstnärliga produktion, skall få ett nytt tillfälle nu i dagarne. Samtidigt med att dessa ord skrivas, är nämligen prins Eugens senaste tafla, den för Parispaviljongen afsedda stora målningen af Stockholms slott och strömmen i midsommarnattsbelysning, utställd i Konstnärshuset här i Stockholm. Inkomsten af denna utställning tillfaller »Föreningen för skolornas prydande med konstverk», för hvars verksamhet prins Eugen mycket intresserar sig, och till hvars ändamål han i så väsentlig grad bidragit genom sin väggmålning i Norra Latinläroverkets vestibul och genom den af honom skänkta, nu fullbordade taflan af Liljefors sammastädes.

Det är icke meningen att här ingå på någon närmare beskrifning eller kritik af detta senaste alster af prins Eugens konstnärliga verksamhet. Blott så mycket må framhållas, att det visar, huruledes han alltjämt är stadd i en lugn och harmonisk utveckling, och särskildt allt säkrare behärskar de rent tekniska uttrycksmedlen.

Förutom en fotografi af denna tafla, bildande bakgrund till prins Eugens eget porträtt, meddelas här ett par interiörer från prinsens atelier vid Västra Trädgårdsgatan, som han nu i flera år innehaft och där han ägnat sig åt det intensiva, allvarliga och högt syftande arbete, som redan burit så vackra frukter, och af hvilket man har allt skäl att vänta mycket i framtiden.

TOR HEDBERG.

TRE VINTERVISOR AF E. N. SÖDERBERG.

JANUARI.

Jag har dig kär, januaridag,
fast tidigt din sol vill dala,
och fast din kväll bär decembers drag
af mörk och tryckande dvala,
ty när din arla- och särslaglöd
den frusna drifvan stänkt purpurröd,
jag vet att du ljuset siar,
som väcker upp och befriar.

Och kommer du än med snöfylld vind,
som näjderna stela isar
och rör med brännhet sveda min kind,
du hugnar mig dock och lisar.
Hvad mer, om allt du i bojor slår!
Dess mera jublande blir den vår,
då jorden med samfäld tunga
skall frihetens hymner sjunga.

BUD FRÅN FJÄRRAN.

Hör jag sent en vinterkväll
tonerna från vindens luta,
medan yrsnön, mjuk och mjäll,
strör med flingor full min ruta,

vill min tanke ofta fly
fjärran till de stigar kära,
som till hemmets lugna by
bort från stadens larm mig bära.

Jag dem färdas i min dröm...
Mellan höga furor faller
blåhvit, mystisk månlysström
öfver skogens iskristaller.

Bjällrans silfverklara ton
genom nattens tystnad pinglar —
snart jag ser, hur bortom mon
dimblå rök mot skyn sig ringlar.

Byn där nere slumrar re'n,
men bakom en dörr, som gläntar,
spanar jag en brasas sken —
hulda mor, din son du väntar...

HYACINTER.

I doftande hyacinter,
som gifven mitt rum ett skimmer af vår,
när snötung och frostig vinter
där ute med isande allmakt rår,
i edra välluktens ånga
jag älskar ständigt att fånga
ett bud om den livvets segrande makt,
som väcker hvad döden i dvala lagt!

Men när den första violen
har runnit bland smältande drifvors snö,
när af den vårliga solen
hvert fångsel lyftats från bunden sjö,
då är för eder re'n liden
den glödande blomningstiden
och hälst jag smyckar mitt arbetsbord
med örter från tinande vildmarksjord.

De kunna dock ej förjaga
det minne af eder, jag bär i min håg,
och af den drömfulla saga
min aning diktat, när eder jag såg;
en gång, när den eviga våren
i himlarnas värld är boren,
då faller som I sin förgångliga skrud
hvar jordisk blomma, som varit dess bud.

DEN KVINNLIGA DRÄKTEN.

I SAMMA mån som kvinnans verksamhetsområde ökas, ställer hon andra och större kraf på sin dräkt. Kunskap i hygien, förmåga att bedöma varors beskaffenhet och penningens värde, utveckling af smaken för det, som är vackert, gediget och äkta, ökade intressen för annat än kläder, allt detta och annat mer kommer henne att mer kritiskt gå till rätta med dem, som skriva lagar i modets värld, och mindre tåligt underkasta sig modets tvång och nycker.

I alla dessa afseenden har kvinnan under de sista decennierna gått framåt med stora steg. Denna tid har ju ock varit rik på uppslag äfven på dräktens område, men det är förvånande, att en så ringa del af det kvinnliga släktet gjort sig dem till godo. Föreningar, skolor och pressen ha arbetat energiskt, särskildt för en hygienisk dräkt, men ett fåtal kvinnor kläda sig hygieniskt. Förklaringen ligger säkert däri, att så länge kvinnans arbete är förlagdt inom hemmet, är hon mycket likgiltig för dräktreformer, ty hon märker ej mycket af den vanliga dräktens olägenheter, åtminstone ej så mycket, att hon blir benägen för revolt. Först när hennes arbete blir förlagdt utom hemmet, får hon tillräckligt många obehag af den för att inse önskvärdheten af en hel del förändringar.

I hemmet kan man afpassa dräkten efter arbetet eller arbetet efter dräkten. Man väljer själf tid, plats och toalett för arbetet. Man går ut, när det är vackert väder, och stannar hemma, när det är fult. Måste man ut i oväder, klär man sig därefter. Man kan byta dräkt helt eller delvis flere gånger dagligen, om man så finner lämpligt. Enda olägenheten därmed är tidsspillan, men den observerar man ej, när man är oberoende af klockan.

Tyvär kan det ej nekas, att man alltför ofta helt afstår från antingen att vara väl klädd i hemmet eller ock från att göra ett kraftigt arbete.

En enkel, bekväm och praktisk dräkt kan man lätt och billigt erhålla, om man ej har stora pretentioner på prydlighet eller på att den skall bibehålla sin fraicheur. Af en f. d. paradklädning, en kappa e. dyl. gör man sig i allmänhet en sådan. Den kan ju bli ganska prydlig till en början, och fattas detta behag, så öfverser man därmed, emedan man ej ämnar »visa sig för någon», d. v. s. främmande. Ofta klandras ganska skarpt dessa kvinnor, som »gå och stöka» större delen af dagen i en gammal sliten, kanske icke riktigt fläckfri arbetsdräkt, men hur kan man låta bli att känna en djup aktning både för plagget och dess bärarinna? För henne är arbetet hufvudsaken, och därför måste vi känna vördnad för henne, om än vi beklaga, att hon ej kunnat förena dess intressen med den goda smakens.

I sitt arbete är alltså denna hemmets kvinna ledig och fri. Väntar hon besök eller skall hon gå ut, gör hon stor toalett. Vi äro så vana att skilja mellan »klädd» och »oklädd», d. v. s. klädd borta, oklädd hemma, att vi ej stöta oss just så mycket därpå. Åtminstone tänka vi ej den tanken ut, att om dräkten vore annorlunda beskaffad, kunde den bäras vid alla tider och de flesta tillfällen på dagen.

Mången kvinna vill ej pruta af på prydligheten i hemmet. Hos man och barn vill hon vara lika modern och fin som bland främlingar. I en obekväm, ohygienisk och ömtålig dräkt rör hon sig i sitt hem, men däraf blir ock följden, att hon rör sig inom mycket trånga gränser, men hon gör det, emedan hon är öfvertygad om att det sista modet är ett uttryck för den finaste smaken. Hon är som ett sådant där elegant litet barn, som får sitta stilla på en stol, för att ej den fina klädningen skall bli sjaskig. Hvad anar en sådan liten drifhusplanta af naturbarnets sunda njutningar, af den brusande glädje, som en kraftig omsättning af energi medför, af den tindrande fröjd eller den andäktiga hänförelse, som är lönen för

hvarje stor kraftutveckling, när den nått sitt syfte, mer tindrande eller mer andäktigt i samma mån som ansträngningen varit stor. Denna snörda, med nipper prydda, i tunna, ömtåliga, dyrbara tyger klädda maka, moder eller dotter, hur mycket glädje i lifvet går hon ej ovetande förlustig! Men reformer efter andra mönster än sista pariserjournalens vill hon ej veta af.

Så länge alltså reformer af den kvinnliga dräkten voro beroende af hemmets kvinnor, blef det inga reformer af. Det är först när ett stort antal kvinnor fått sin verksamhet förlagd utom hemmet, som reformer taga fart.

I skolsalen, föreläsningssalen, butiken, fabriken, på posten, telegrafstationen, banken, kontoret och i andra arbetslokaler måste man göra ett duktigt arbete, allt under det man stundligen är utsatt för främlingars blickar. Att afpassa arbetet efter dräkten låter sig göra allt mindre, dess större täflan är i arbetsduglighet. Att afpassa dräkten efter arbetet blir därför det enda möjliga. Först böja vi oss inför det oundvikliga — kanske med en suck eller flere — så känna vi oss friare och kraftigare och glädja oss däröfver, så komma vi med ständigt större kraf på dem, som skola ge oss idéer, och sluta kanske med att själfva blifva initiativets kvinnor.

Lätt nog kommer man ifrån sådana orimligheter på ett arbetsfält, det må vara af hvilken beskaffenhet som helst, som snörlif, trånga, högklackade skor, släp och nackhattar.

Snörlifvet hämmar hvarje arbetstag. Det är en tvångströja, som den fria kvinnan kastar af sig. Ej endast för fysiskt arbete är det till hinder utan äfven för psykiskt och säkert mest för detta. Genom att rubba och hämma andning, cirkulation, assimilation och desassimilation försvagar det kroppens alla organ, men bringar särskildt stor oreda i hjärnans näringsförhållanden. Verkade det ej så försvagande på den psykiska verksamheten, så skulle det måhända ej så segt fasthållits och ännu fasthållas af det kvinnliga släktet.

Släpet är ju redan aflägsnad — det är säkert mikrobernas förtjänst — och när man fick klart för sig, hur löjligt oskönt det är att vackla fram med krokiga knän och böjd rygg, så förlorade man lusten att offra häl och tå, för att skon skulle gå på.

Värre är det med nackhatten. Trots den reumatiska och neuralgiska hufvudvärken med dess dofva, pinande, kväljande smärtor och dess många sviter, hvilken denne tingest förorsakar, tronar den obesegrad just på den fläck af hufvudet, som skyddas af hårknuten. En gammal god historia berättar, att en gång en dam gick till sin läkare för att få riktigt besked om nackhatten.

»Är det sant, herr professor,» frågade hon, »att nackhatten är skadlig för hjärnan?»

»Nej, visst inte,» svarade professorn.

»Jaså,» utbrast damen öfverraskad. »Det har jag hört påstås såsom alldeles säkert.»

»Nej, min fru,» genmälde professorn. »Den kan aldrig vara skadlig för hjärnan, ty den, som har en hjärna, har aldrig nackhatt.»

Ett plagg, som blifvit mycket illa åtgånget, men ännu är obesegradt, är det allra intimaste. Både chemisen och chemisetten äro uringade och sakna ärmor, och dock har väl nu det stora flertalet kvinnor kännedom om, att på halsen och längs armen

förgrena sig viktiga nervstammar, och att förkylning, i synnerhet kronisk — om man kan tala om kronisk förkylning — förorsakar svåra nervsmärtor i ansiktet, tänderna och andra delar af hufvudet.

Mest lidande genom detta plagg blifva naturligtvis de kvinnor, som äro tvungna att ständigt arbeta i dragiga lokaler eller i lokaler, som öppnas direkt utåt, t. ex. butiker, banker, skolor.

För den arbetande kvinnan får dräktens prisbillighet en helt annan betydelse än för den, som får allt till skänks, och för den, för hvilken dräkten är det förnämsta intresset.

En vidare horisont skänker nya behof och nya önsksningar. Den kvinna, som känner sig vuxen sin uppgift, längtar efter att bli vuxen en än större. Hon känner behof af utveckling och söker denna genom umgänge, studier, resor m. m. För att bibehålla och öka sin kraft måste hon skaffa sig sund och närande föda. Det har nästan blifvit en trosartikel, att »ett ensamt fruntimmer» kan lefva af och på »så godt som ingenting», men det arbetande fruntimret får nogsamman erfara, att den, som arbetar, måste också äta, om än lönen är en svältlön.

Med större utveckling får kvinnan större behof af renlighet, af vederkvickelse, af konstnjutningar, af att följa med i litteratur, politik m. m.

Allt detta kostar penningar, men det har större betydelse för henne än toaletten. Att på sina kläder nedlägga mer än som är nödvändigt af dessa knappa och med möda tjänade penningar faller henne icke in, men lika litet vill hon vara illa klädd. Dräkten måste alltså vara billig och varaktig. De dyraste och vackraste varorna äro i längden de billigaste, men skall modet ändras hvarje år, blir det mest praktiskt att använda godtköpskram. Därför är så stor procent af hvad som hör till vår utrustning af sekunda, tertia och än sämre slag. Af dagsländan fordra vi ingen soliditet. Hon tjuvar just genom sin skimrande bräcklighet. Den dräkt, som är gjord för en bråkdel af en säsong, må gärna vara slut med denna korta tid, men arbetsdräkten måste vara gjord af förstklassigt stoff. Ett dåligt tyg håller ej att slita på en månad, men ett af prima sort håller kanske i årtal. Dessa tunna, fina, ömtåliga, i oäkta färger färgade fruntimmersvaror tåla hvarken regn eller solsken. Skall man på bestämda tider gå till och från sin arbetslokal, händer mycket ofta, att man får gå bort i ösregn och hem i strålande solsken eller tvärt om. I förra fallet sätter man på sig det sämsta, man har, men då är promenaden hem ej odeladt angenäm. I senare fallet klär man sig fin och får sin fina dräkt förstörd. Sent och ogärna finner man sig i att aldrig gå utan galoscher, paraply och gummikappa.

Särskildt obehag framkalla de långa kjolarne och den moderna hatten.

Den långa kjolen kräfver en å två långa underkjolar. Ofta kommer därtill en lång kapp. Antingen måste man bära upp dessa plagg, så att de ej släpa, men dels är detta tröttsamt, dels gör det, att det blir omöjligt att bära något annat, eller ock måste man låta dem beröra marken, släpas öfver gyttja och dy och genom vattenpussarne. I så fall måste man sitta våt och smutsig hela dagen och draga massor af damm med sig inomhus.

Hatten blir ofta mycket dyrbar. Hatten,

som ser ut som ett spändt segel, prydd med en blomsterrabatt eller med siden, sammet, plymer och alla dessa bräckliga småtingestar, som modisten talar så varmt för, duger hvarken i blåst eller regn. Nackhatten är ej lämplig för någon annan plats än den, som är lugn, varm och skuggig. Baretten saknar skydd för ögonen. Hatten à la frälsningssoldat är praktisk, om den är försedd med hakband, men ful. Sjömanshatten är ogenomtränglig för luft och är för styf. Pälsmössan kan endast användas för en kort tid under vintern. Det finns visserligen några enkla och ganska ändamålsenliga moder, men alldeles för få och för litet klädsamma, för att hvar och en skall kunna erhålla någon, som hon blir nöjd med. Hvem vill väl bära en hatt, som missklär?

Vi skulle också kunna kläda oss mycket billigare på samma gång som elegantare och mer ändamålsenligt, om vi vore friare i förhållande till snittet. Den utom hemmet arbetande kvinnan erfar detta i långt högre grad än kvinnan i hemmet.

Den förra kan ock konstatera, hur opraktiskt det är att ej ha mer än en ficka och denna så placerad, att helst ingenting skall stoppas i den. En hel del småting måste dagligen föras till arbetslokalen och därför: en näsduk eller par, portmonnä, nyckelknippa, pennknif, anteckningsbok, kanske ett handarbete, en tidning m. m. Att det är nödvändigt för studerande kvinnor, är ju själfklart, men att samma nödvändighet finnes för andra, därom blef jag lifligt öfvertygad i somras. Under en månads tid reste jag ofta till och från Köpenhamn. Med vissa morgon- och middagståg följde en mängd kvinnor, och de voro nästan utan undantag försedda med större eller mindre resväskor. De bodde på sitt sommarnöje, men hade sitt arbete i staden. Jag lärde mig känna igen ett femtiotal af dem, men jag såg aldrig någon af dessa utan väskan. Den fyller ju sitt ändamål, men det är nästan ridikylt att gå genom lifvet med en ridikyl i handen. Än mer praktiskt vore väl ock att fördela alla dessa småting i fickor. Det är ej det minsta svårt att få ett halft tjog inpassade i vår vanliga dräkt.

Slutligen ännu en förarglig erfarenhet af vår dräkts olämplighet för en arbetare. Det tar alldeles för lång tid att ikläda sig den, ty den består af för många delar. Så länge man just icke har mycken aning om, hur mycket som kan medhinnas under en morgonstund, nöjer man sig med att knyta, häkta, binda, knäppa och fästa med knappnålar och broscher och spänna ett dusin plagg och sätta på sig några armband och andra prydnader. Men skall man i den arla morgonstunden passa på ett visst klockslag, söker man minska de där bestyren, ty man vill fortast möjligt komma i kläderna. Att plocka på och plocka af dessa 12, 15 till 20 olika ting blir helt enkelt odrägligt, helst om det får göras flere gånger dagligen, t. ex. för bad, gymnastik, väderombyte, sällskapsnöjen.

Men om än den kvinna, som arbetar inom hemmet, kan lättare undvika och bättre skydda sig mot de svårigheter, hennes dräkt lägger i hennes väg, är hon fullt enig med sin syster ute i världen i att denna fråga är af vikt. Det är af vikt, att den kvinnliga dräkten hvarken genom sin grannlåt, sin färg, sitt kraf på uppmärksamhet, tid, kraft och kassa binder kvinnan i hennes verksamhet. Det är af vikt,

A. Blomberg foto.

PRINS EUGENS ATELIER.

att den bildade kvinnan vägrar att okritiskt och omdömeslöst eller af brist på intresse acceptera hvilket förslag som helst, och att hon alls icke bär en dräkt, som gör hennes uppgift omöjlig eller orimligt svår och farlig att utföra. Det är af vikt, att vi skärpa fordringarna på att dräkten skall vara hygienisk, bekväm, praktisk och ändamålsenlig, skyddande och varaktig, konstnärligt enkel och smakfull, samt att den ej tar en alltför stor procent af vår tid, kassa och uppmärksamhet.

Männens dräkt har genomgått ungefär samma utveckling som kvinnans. Visserligen har den ännu ej nått idealet, men den är dock detta betydligt närmare än hennes.

På naturstadiet kläda sig man och kvinna ungefär lika och ha samma smak för att pryda sig med allehanda småting, såsom djurtänder, snäckor, stenar, metallringar, kedjor. Till den medeltida riddar- eller pagedräkten hörde minst lika många småting som till den förnäma damens, och den gaf ej hennes efter i ovaraktighet, färgrikedom, stoffets dyrbarhet och utsmyckning, t. ex. med bjällror, djursvansar, plattor af blänkande metaller, ädla stenar, tofsar, band och buketter. Männens buro ett slags skjorta, som räckte ungefär till knäna och om midjan sammanhölls med ett bälte. Ytterplagget var en vid, fotsid mantel. Under senare tider användes fina kragar, som gingo långt ned på ryggen och bröstet samt betäckte båda axlarna, och manschetter, som föllo ned öfver handen. Dessa ting skulle vara af finaste spetsväfnad. Den tunna silkesstrumpan skulle framhålla vadens kraftiga form, om än gikten högg sig in i hvar led i kroppen.

Långt in i nyare tid var den manliga dräkten det ständiga samtalsämnet. Skvallret skildrade människors dräkter med samma begärlighet som damernas. De studerades lika minutiöst och med samma intresse. En Gustaf III älskade att glänsa med lysande dräkter och omgifva sig med praktfulla och dyrbara klädda män. Först efter

franska revolutionen genomfördes fraternité, egalité, liberté på den manliga kläddräktens område, och på detta område har idén varit både genomgående och bestående. Mannen är oändligt mycket friare gentemot modet än kvinnan.

Om vi jämföra vår dräkt med gångna tidens, måste vi ju erkänna, att den står långt framom den. Så sent som på 1870-talet begagnades ganska allmänt en metallkedja om benen, för att man ej skulle spräcka upp kjolen, som var så snäf, att knappt två tunna plagg kunde bäras under den. Tänk på krinolinerna och tournyren, som generationer i kvinnligt tålmod fördragit!

Men mer vill mer ha. Vi ha fått det utomordentligt mycket bättre än förra tidens kvinnor, men än äro vi långt ifrån

nöjda. Ännu lägger vår dräkt så afsevärda hinder i vägen för vår verksamhet, att man kan häpna öfver att kvinnor äro i stånd att trots den göra ett duktigt arbete. Med hvarje år blir det dock nödvändigare, att den kraft, som nedlägges på dräkten, och den, som förödes genom dräkten, frigöres och bevaras för att sättas in på andra områden. Det är ej ett ringa kraftkapital, frågan gäller.

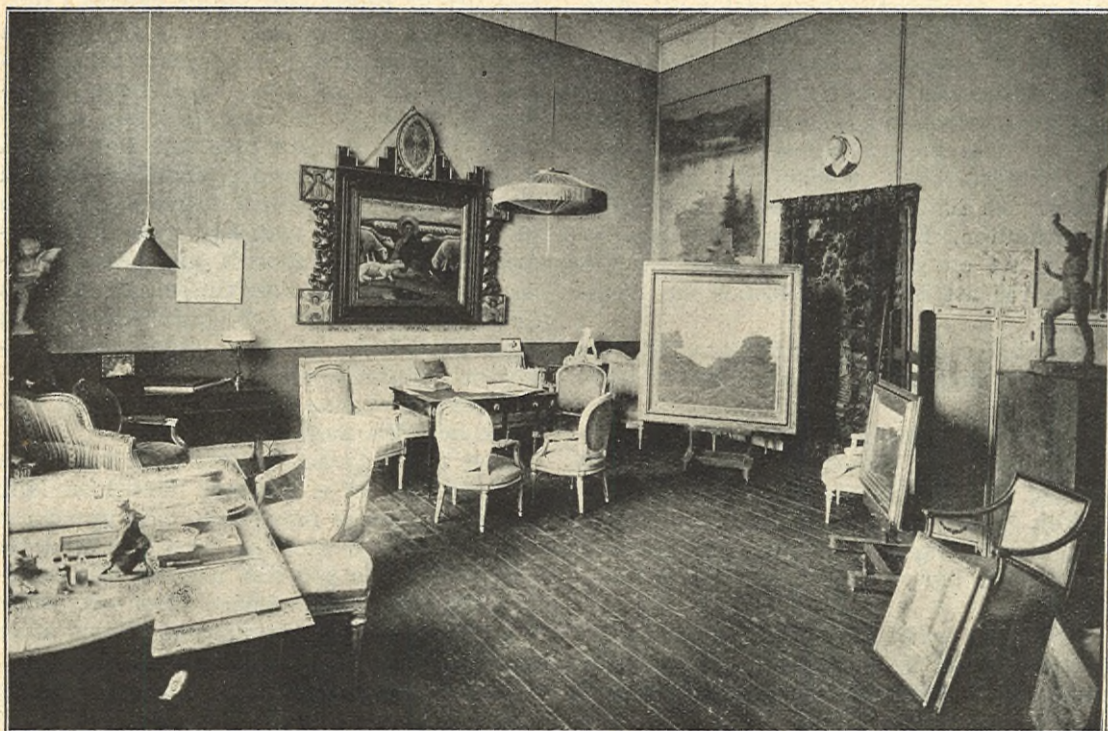
Min afsikt med denna lilla uppsats är endast att bringa frågan under debatt. Ämnet är ju gammalt, men långt ifrån uttömdt. Intressant blir det, i samma mån man finner nya synpunkter. Hittills har man hufvudsakligen tagit frågan hygieniskt, men lika viktigt är, att hänsyn tas till kvinnans berättigade behof och önskan att bära en vacker och klädsam dräkt samt till bekvämlighetsprincipen och prisbilligheten.

Hvad vi behöfva är först och främst många mönster, många olika förslag, så att hvar och en med lätthet kan finna det, som tilltalar henne. Vi behöfva mycket mer att välja på. Den vanliga hvardagsdräkten, som håller på att bli rent af universell, den, som består af blus, kjol och bälte, fyller ej alla behof. Den korta och tjocka figuren tar sig ej ut i den, och vid äldre år vill man ej gärna bära den. Man bör ej endast komponera dräkter till den redan utbildade snörliffiguren, utan lägga an på att finna dräkter, som förhöja den sundt och naturligt utvecklade gestaltens skönhet.

I närvarande stund tyckas vi icke äga någon annan utväg än att gå till utlandet för att finna modeller. Det är beklagligt, ty dessa modeller äro sällan lämpliga för vårt klimat och våra lefnadsförhållanden. Lyckligt vore, om våra egna artister, läkare, pedagoger, industriidkare och köpmän ville komma oss småfolk till hjälp, så att vi kunde få vackra modeller och goda varor, utan att det kostade oss för mycken tid, kraft och penningar.

Såsom ett första litet inlägg i frågan skall jag be att i ett följande nummer få ge en beskrifning på en kvinnlig arbetsdräkt.

J. V—R.

A. Blomberg foto.

MOTTAGNINGSRUMMET VID PRINS EUGENS ATELIER.

GENOM TRE SEKLER.

CAROLINA AHLBOM.

VI BRINGA I DAG vår läsekrets porträttet af en kvinnlig åldring, änkefru *Carolina Ahlbom*, som det blifvit förunnadt att lefva inom ej mindre än tre sekler. Den vörndsvärda gamla, hvilken sedan cirka trettio år har sitt hem på Borgerskapets änkehus, är nämligen född år 1798 och har således lefvat under sex svenska konungars regering.

I betraktande af hennes höga ålder äro såväl hennes själs- som kroppskrafter anmärkningsvärdt väl bevarade undan tidens härjningar. Hennes blick är visserligen skum, men hon hör bra och hennes minne har ej förlorat sin skärpa.

Fru Ahlbom har numera inga barn i lifvet, men är i stället omgifven af en grupp barnbarn och barnbarnsbarn, som ägna den vördade åldringen en kärleksfull uppmärksamhet.

Vid det nya seklets ingång hyllades fru Ahlbom med nedanstående vackra dikt, författad af artisten Nils Janson, hvilken äfven är upphofsman till det porträtt af fru A., hvaraf vi meddela en reproduktion.

Stockholm den 1 januari 1900.

Till Änkefru Carolina Ahlbom.

För hundra år se'n edert barnaöga
Såg nyfödt sekels första morgon gry.
Och nu helt nyss i ålderdomen höga
Ni sett dess sista timmar hädan fly.

Hur många dödlig har beskärtdt väl blifvit
Att under trenne sekler lefva få?
Mot stormar, som de späda grenar rifvit,
Den gamla stammen kärnfrisk kunnat stå.

Det var nu endast för en sex år sedan
Jag såg bland barnbarnsbarn er dansen trå.
Hvem kunde tro, att farfarsmoder redan
Det nittiofemte året hunnit nå?

Ty gladt hon svängde sig ibland de unga,
Och kinden färgades af hälsa röd.
Om jag ej orätt mins, hon hördes sjunga,
När barnasången frisk i salen ljöd.

Och några år därpå, när vännen Valde*
Mig bad att fästa edra kära drag

* Fru Ahlboms sonson, hr Valdemar Ahlbom, genom hvilkens vänliga bemedling porträttet af fru A. ställts till Iduns förfogande.

På målarduken, sporde jag, ifall de
Förändrats mycket sedan denna dag.

Hur jag förvånades, när rosor friska
Jag såg ännu lätt purpra Eder hy,
Om också vecken omkring munnen hviska
Om, att ett hundra år ni snart sett fly.

Så rak ni satt och prydlig hela timmar
Och språkade om Gustaf Adolfs tid;
Och stundtals liffigare ögat glimmar
Vid skildringen af eder lefnads strid.

Och stolt ni blickar framåt, när ni talar
Om släktens telningar, som spira fram
Förhoppningsfullt, då aftonsolen dalar
För Ahlbomarnes gamla friska stam.

Ack, må en stund än hennes strålar milda
På ärevördig stam få dröja kvar!
Fast lifvets poler stå för er så skilda,
Det tredje seklets sol har värme kvar.

NILS JANSON

TILL VÅR ÄRADE LÄSEKRETS rikta vi en vördsam uppmaning att ihågkomma Idun med insändande af fotografier och teckningar, som kunna vara af intresse för vår illustrationsafdelning. Alla hafda kostnader ersätta vi naturligtvis tacksamast.

DEN POLITISKE MANNEN FÖR DAGEN.

IDUNS SPALTER inrymma i dag de manliga och karaktärsfasta dragen af en af märkesmännen inom vår folkrepresentation, Sixten von Friesen. En af de liberala reformernas ifrige och talangfulle förfäktare, har han särskildt i dessa dagar riktat uppmärksamheten på sin person såsom främste upphofsman och chef för »Det liberala samlingspartiet», som efter ett upprop af von Friesen och sju andra politiska meningsfränder bildats inom andra kammaren.

Sixten Gabriel von Friesen är född år 1837 i Hökhufvuds socken af Stockholms län, blef student i Upsala 1865, filos. kandidat 1870 och filos. doktor 1877, med matematik till hufvudämne.

Sedan han 1871—76 tjänstgjort som extra lärare och e. o. lektor vid Stockholms gymnasium, förordnades han att från 1876 vara vice rektor vid Stockholms då nyinrättade realläroverk, hvilket blef fullständigt 1880, och sistnämnda år utnämndes han till lektor i matematik o. fysik därstädes, hvarjämte han 1880—91 var rektor för realläroverket. F. har varit en af Stockholms stads liberala representanter i riksdagens andra kammare 1885—87 och sedermera alltifrån 1891. Dessutom är han sedan 1893 fullmäktig i riksbanken.

MANNEN SOM INTE LÄNGRE VAR UNG. SKISS FÖR IDUN AF MARIA RIECK-MÜLLER.

DET HÄR HÄNDE EN, som inte längre var ung. Namnet? Det har jag glömt, och det gör ingenting, ty det som hände honom kan hända hvem som helst.

Han gick gärna uppåt fjällmarken och öfver myrens brunröda ris, där foten sjunker ned i svalkande fuktighet, men allra helst på skogsstig. Skogen drog honom med en underlig makt.

Det var ej endast sången därinne och grönskan och doften. Det var dunklet och allt tissel och tassel, som knäppte och spratt och lefde där. Och furornas mörka grenar och björkarnas ljusgröna nätverk sträckte sig emot honom och drog honom dit in, och de susade: »Du hör oss till — här finner du lyckan.» — — —

Skogsstigen var lätt att gå, hård och glatt som den var af de bruna barrnålarna, som legat där och multnat sedan långt tillbaka — och med de sista årens lager allra öfverst. Den slingrade sig inöfver, där dunklet blef djupare och blåbärsriset växte högt och grönt utan frukt. Men nästan utplånad letade den sig fram öfver höjder med släta, bukiga stenhällar, eller irrade den djupt ner under hoptrasslade snår, där ormbunkar och konvaljebblad vajande växte med saftig grönska, fuktig och sval.

Furorna, som växte på höjden, hade starka, raka stammar och bredde ut sig med stora, lummiga kronor liksom ekar. När vinden drog fram öfver höjden, gick det ett sus igenom dem, som var mäktigare än allt

A. Blomberg foto.

SIXTEN VON FRIESEN.

annat sus i skogen. Därför drogs han, mannen, som jag talar om, dit upp med oemotståndlig makt. Och när han satt där under tallarna med skogsdunklet och hemlighetsfullheten sträckande sig i all sin dragande trånad upp emot honom, och viddererna, skymtande i rödaste solglans där nere mellan slutningens trån, då kände han, att han hörde hemma här, och att här måste lyckan finnas.

En gång, då han var ung, hade hon varit honom nära — lyckan. Så nära, att han ägt henne, hållit henne i famn. Men hon dröjde ej länge, och när hon svann, var han inte längre ung. Om hon tog hans ungdom med sig, eller om ungdomskänslan först flydde honom, och lyckan sedan inte kunde stanna kvar — det mindes han inte. Men ju flere år han räknade, desto girigare lyssnade han till skogen, som susade om lycka, och desto mer tviflade han på henne. Ungdom och lycka höra ihop, och han var en, som inte längre var ung.

Nedanför höjden med de stora tallarna låg en källa. Det var där ormbunkar och konvaljblad växte i saftig grönska.

En dag, när han släckte sin törst, dröjde blicken vid ansiktet, som speglade sig nere i källans vatten. Det var mörkt liksom en höstafon, när sol gått ner, men ögonen lyste emot honom med sällsam glans. Det var sitt innersta väsen han såg, och det syntes honom så underligt ljust midt uti allt det mörka och dystra.

Och när han sedan satt under tallarna och lyssnade till suset, och skogens ensamhet och däjlighet slöto sig tätt omkring honom, då kände han som om lyckan vorc nära. Och hon kom...

Då var det sensommar, och ett och annat löfträd, som villat sig in mellan tall och gran, började skifta i gult och rött.

När solen sken däröfver, tyckte mannen, som hörde skogen till, att det lyste som röda rosor och glittrande rött vin mellan barrträdens djupa grönska. Och solen värmdes som vid midsommartid och lockade fram fågelsång. Och skogens ångor af barr och kåda blandade sig med fuktigheten från mossor och laf och drog som violettskiftande slöjor mellan stammar och snår.

Bakom stenar och vindfällan var det ett rissel och tasslande, och när ekorrarne i öfverdådiga språng kastade sig från talltopp till talltopp, blef det ett svängande och svajande i de mörka, tunga grenarne, så att björkarna, som vuxit upp där emellan, måste kasta sina granna löf för vinden.

De flögo omkring som glänsande fjärilar — som ett regn af röda rosor, och där det föll, kom någon i sång öfver liden.

Han, mannen, såg att den som sjöng var en ung kvinna.

Hon var så härligt ung, spänstig och slank på en gång, och svingande lätt kom hon där mellan de mörka stammarna — med röda löf i håret och sång på läpparne:

Ung i sinn
är han, vännen min!
Det blef sång i skog,
när han dansa' och log.
Det blef glittr i lid
i allan tid,
och hopp och lek
och hej och smek
uti skogen!...

Hon såg inte honom, som satt där, förrän hon stod alldeles invid honom. Då blef hon tyst och log. Och han tänkte på vittra och troll.

»Hvem är du?»

»Jag är ett människobarn» — och så skrattade hon, så att tänderna lyste, och ögonen glittrade som skogstjärnens vatten med vårsol öfver. »Men hvem är du, som sitter så stilla här? Är du trollbunden?»

»Jag är en, som förlorat ungdomen, och det var länge sedan» —

Då böjde hon sig öfver honom, så att de röda löfven föllo från hennes hår och fladdrade omkring honom som blodfulla, lefvande väsen — Och hon såg honom djupt i ögonen.

»Åh nej då, nu ljuger du. Du har så unga ögon, fastän de äro underfulla och djupa som skogen. Men det lyser därinne och glöder och lefver — och det är ungdomen. Kom så dansa vi här på höjden, innan sol går ned!»

Han skakade på hufvudet, men måste le. Det var ju så vidunderligt härligt att hafva henne så nära sig och att se in i ögon, som glittrade och logo af ungt lif.

»Du kan ju le också!» och hon räckte honom handen till dans.

Han reste sig långsamt — som i dröm — och log nu åt sig själf och åt det, som han kände inom sig. Det gick som eld i blodet, och bröstets muskler spändes högt, och fast var taget omkring henne, när de trådde dansen.

Hon doftade af linnea och konvalje, och han tyckte, att hon måste höra skogen till liksom han.

Och de dansade tills solen slocknade bakom åsen.

Då satte han sig ned i mossan — och hon tätt bredvid.

Han såg, huru hvit hennes panna var, och huru djupa hennes ögon, och han hviskade: »Nu vet jag, att ungdomen fanns kvar inom mig, men den har legat i dvala och väntat på dig. Det var på dig den väntade!»

Och han drog henne intill sig.

»Du är lyckan, och lycka och ungdom äro ett.»

Hon blef blyg och skygg, och ögonen sågo fuktiga och ömma in i hans.

Då kysste han hennes mun. Men hon gled ur hans famn och stod spänstig och slank i ljungen framför honom. Det började skymma, och skogen stod gåtfullt mörk.

»Hvad gör du så ensam häruppe?» frågade hon och såg med undrande bafvan in i dunklet.

»Jag diktar sånger och sagor och drömer fagra drömmar — och nu blir jag inte ensam längre, när du — den fagreste af dem alla — är hos mig!»

Och han sträckte armarne emot henne. Men hennes blick gled öfver honom och ned i mossan, där de fallna löfven lyste som fläckar af rödaste hjärteblod.

Nere ifrån dalen hördes tonerna af en danslåt, och hennes fötter började flytta sig i oro.

Hon räckte honom handen.

»Nej, nu är det snart mörkt häruppe, och inne i skogen är det svart natt. Jag kan ej längre se ljuset i dina ögon, och det blir som om jag ej kände dig... Spring med mig utför liden! Där nere ligger bygden öppen och vid, där kan man lefva fritt och ungt... Ser du inte så ung jag är?»

Och hon sträckte ut armarne liksom när fåglarne lyfta vingarne till flykt. Och hon sjöng —

Och sagalill,
hon vännen lill
har så ungt ett lif,

trår så glad ett lif,
måste dansa på tå
öfver blomst och strå,
måste dansa omkring
i ring, i ring
uti liden.

Hon nickade och log, pekande nedöfver dalen, därifrån ljus började skymta mellan träden.

»Ser du, där ligga gårdarne i tätta klungor, dans och skratt gå från den ena gården till den andra, och låten från dragspel och fiol ljuder öfver allt annat, och det lockar och drar... Där nere hörer jag hemma... Följ med, du! Hej, nu dansa vi!...

... måste dansa på tå
öfver blomst och strå,
måste dansa omkring
i ring, i ring,
uti liden!...

Och hon vinkade och sjöng och försvann lekande lätt, där skogsstigen slingrade sig ned mellan buskar och snår för att mynna ut på färdeväg.

Men han följde ej. Och när han inte längre kunde se eller höra henne, kastade han sig ned i ljungriset, där hennes fot nyss gått i dans, och han grät.

Det var en gråt utan tårar, våldsam och utan hopp.

Han grät lyckan, som gick, han grät ungdomen, som aldrig skulle komma åter.

Och sensommarkvällens skarpa vind lossade ännu flere blad, som fladdrande lade sig i mossor och ljung. De snuddade rasslande vid hans kind, men han såg ej längre röda rosor och gnistrande rött vin. Det var lösryckta, maskstungna blad, hvilkas tid var ute.

Men från bygden hördes låten af dragspel och fiol, och skratt och lek.

Och mannen däruppe reste sig upp och sade, halft sjungande —

Lycka, som kom,
vände snart om;
gaf mig en nick
en kyss, en blick.
Sol har gått ned
öfver mörknande led...
Ungdom, som svann,
aldrig jag vann
tillbaka.

MED DETTA NUMMER

följer, som våra läsare finna, en teckningslista »Till Wasaprinssessans minnesvård», hvilken vi anbefalla på det varmaste. Enhvar, som känner sig tilltalad af det vackra syftet, ombedes att i sin krets samla bidrag och sedan snarast insända listan till Idun. Hvarje, äfven den blygsammaste skärf, är välkommen — det är icke storleken af gåfvan, som är det väsentliga, utan det fosterländskt offervilliga sinne- laget. Alla influtna bidrag redovisas sedan i Idun.

Med detta nummer följer ock det fullständiga programmet till den förebådade stora pristäflingen »Det nya seklets hemlighet». Vi tillönska våra läsare allt nöje af den lilla tankeuppgift, den förelägger, och som är afsedd till en angenäm förströelse i familjekretsen. Och bortom mödan vinka de lockande premierna — är turen god, kan ju just Ni, lyckliga läsare, bli den afundsvärde vinnaren af högsta priset!

RED. AF IDUN.

Alla förbrukare af koncentrerade munvatten!
pröfven vår nya
Extra koncentrerade

ASEPTOL

å **2 kronor** per flaska; **verksamaste antisepticum**; oskadlig; särdeles angenäm, kylande smak; drygast, i längden billigast; mångsidigast nyttig.

S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

HANS FOSTERDOTTER. BERÄTTELSE FÖR IDUN AF VALDEMAR.

I DEN LILLA anspråkslösa förstadvillan vid stranden af ån voro gardinerna till hälften neddragna bakom gafvelrummets fönster.

Därinne låg Torsten Walde på sitt yttersta. Hans fordom vackra, nu i förtid åldrade ansikte hvilade mot kudden, ögonen, omgifna af mörka skuggor, voro slutna, han andades tungt och med svårighet. Vid fönstret satt en halfvuxen tjänstflicka och stoppade strumpor, och nedhukad på mattan vid sängfoten satt en tioårig flicka. Hennes lilla ansikte var blekt och magert, de blå ögonen voro med ett nästan förtvifadt uttryck fästade på den sjuke.

Tystnad härskade i rummet. Därute hördes sparfvarnes kvitter, där de sutto i vildvinet, som klädde husets väggar, en fotgängares steg på den stenlagda gatan, en vagns rullande, som dog bort i fjärran, lämnande tystnaden ännu djupare än förut.

Höstsolen sken och glittrade i åns vatten, förgyllde de gula löfven, så att de glänste som guld i trädtopparna, tills vinden kom och förde dem bort i hvirflande dans.

Tystnaden bröts af ett högljudt barnskrik utanför sjukrummets dörr. Flickan på mattan flög upp, öppnade dörren ljudlöst och slöt den sakta efter sig. En liten pojke, som nyss börjat ta' sina första steg i lifvet, hade fallit omkull och satt nu på golvet, skrikande som en gast. Flickan talade lugnande till honom, lyfte upp honom på armen, en börda, som var för tung för hennes krafter och gjorde hennes späda gestalt aldeles sned. Hon gick skyndsamt ned till köket med honom, att hans skrik ej skulle störa den sjuke.

Vid spisen stod en kvinna, omkring trettio år, hvars skönhet förr måste ha varit sällsynt. Ännu återstod däraf så mycket, att hon kunde kallas ovanligt vacker. Men det vackra ansiktet misspyddes af ett uttryck af hårdhet, och hennes bruna, klara ögon hade en kall och nu för tillfället mycket missnöjd blick.

»Jag har ju sagt dig, Elsie,» utbröt hon häftigt, då flickan inträdde, »att du skall se efter barnen. Du vet ju, att jag inte har tid med dem. Hvar har du nu varit?»

»Stackars min lille pojke, har du slagit dig?» Hon tog häftigt, med lidelsefull ömhet gossen, kysste honom och vaggade honom på sina armar.

»Hvar håller du hus, efter du inte ser efter honom?» fortfor hon häftigt åt flickan.

»Jag var hos far,» svarade hon med rädd stämma.

»Hos far! Anna är ju däruppe, du kunde göra nytta annanstans. Ja, han är lycklig, han, som får slippa ifrån det här eländet. Men hvad jag sedan skall taga mig till med fyra oförsörjda små barn, det är mer än jag kan förstå. Mina tre små kråk, dem ta' väl mina släktingar emot, men hvad jag skall göra med dig, det begriper jag inte. En så'n där fin liten fröken, som du är, som inte vill lära sig att göra någon nytta, vill ingen ta' emot. Och så står du där och tiger,» fortfor hon efter ett kort uppehåll, »trilsk och led är du. Gå dit upp och skicka ner Anna, jag behöfver henne.»

Flickan gick. Den sjuke låg ännu med slutna ögon, utan att röra sig. Elsie skickade ner flickan. Då dörren slöts efter henne, slog han upp ögonen. Då han fick se barnet, ljusnade hans drag.

»Kom hit,» hviskade han.

Elsie satte sig på en pall vid sängen och lutade sin kind mot faderns hand.

»Har den främmande herrn kommit?» frågade han med matt röst.

»Nej, tåget kommer inte förrän fem, och klockan fattas än en kvart.»

»För honom genast hit, då han kommer.» Han slöt ögonen och försjönk åter i ett slags dvala.

Om en stund hördes röster utanför dörren, en låg mansstämma och fru Judith Waldes höga skrikande röst. Torsten Walde såg upp vid detta ljud.

»Öppna dörren, Elsie,» sade han hastigt.

En högväxt man inträdde. Hans ålder kunde väl vara omkring trettio år, utseendet var distingueradt, nästan vackert, och ett sådant, som ovillkorligen inger förtroende.

Han gick fram till sängen och böjde sig ned öfver den sjuke.

»Torsten, gamle vän, här har du mig nu. Hur är det med dig?»

Torsten räckte båda sina matta händer mot honom.

»Richard, min gosse, tack för att du kom. Jag var rädd, att du skulle dröja för länge, för ser du jag kan inte vänta länge till, jag får snart göra uppbrott.»

Han föll flämtande tillbaka mot kuddarne.

Judith, som stått tyst vid dörren, skyndade fram och föll på knä vid sängen, dolde ansiktet i täcket, under det häftiga snyftningar skakade henne.

Torsten lade handen smekande på hennes mörka hufvud.

»Gråt ej så, det gör mig så ondt. Lugna dig, tag Elsie med dig och lämna kapten Bergh och mig ensamma en stund.»

Med en skälfvande snyftning reste hon sig upp.

»Kom,» sade hon med den hårda ton, som hon alltid använde, då hon talade till Elsie, »hur kan du stå så lugn vid din fars dödsbädd och icke ens falla en tår! Ja, det är ett underligt lynne på dig!» Torsten ryckte till vid hennes ord och kastade en blick på Richard. Judith och flickan gingo.

»Sätt dig här vid sängen, Richard, jag har så mycket att säga dig, men jag orkar inte tala så högt. Huru länge är det, sedan vi sågo hvarandra, Dick?»

»Fyra år, Torsten. Du var då nyss omgift.»

»Dick, hvilka år har jag inte upplefvat sedan dess. Jag vill inte säga något ondt om henne, som är min hustru, men om jag aldrig hade träffat henne, hur . . .»

Han tystnade ett ögonblick, men fortfor:

»Ibland, gamle fosterbror, har jag legat och tänkt på vår barndom, de härliga dagar, som vi tillbringade ständigt tillsammans. Om vi hade varit verkliga bröder, tror jag inte, att vi kunnat vara innerligare fästade vid hvarandra. Jag mins ännu så väl, då min far dog. Jag var då sex år, mor var ju död ett år förut, jag mins då fars gamle vän, din far, sade mig, att jag skulle följa med honom hem och bli bror med hans gosse. Och så, när målareanlagen började vakna hos mig, gaf han mig uppfostran på konstnärnsbanan. Och sedan, Dick, då träffade jag henne, min älskade, ljufva Louise! En ängel var hon, allt för god för denna världen. Trots släktingarnes motstånd skänkte hon mig sin kärlek och sin hand, hon den rika, firade skönheten. Och vårt korta äktenskap, det var som en dröm, ett år af underbar sällhet. Då hon dog vid barnets födelse, höll jag på att bli galen af sorg. Jag tyckte lifvet vara tomt och tröstlöst, jag började lefva oordentligt, upphörde att arbeta, jag drack, spelade. Usch, jag vämjtes vid mig själf, då jag tänker på den tiden.

Men sedan kom arbetslusten åter öfver mig. Jag började åter att måla, arbetade duktigt, fick pris, och blef mig tämligen lik igen. Men då var det det värsta med barnet, Dick, den lilla moderlösa stackarn.

Jag målade då Judith Archies porträtt, dottern till konsul Archie. Mitt konstnärsoäga fångslades af hennes sällsynta skönhet. Hon var mycket sympatisk, tycktes det mig då, hade ett behagligt sätt, och hade tydligen fått en god uppfostran. Familjen var fattig, men föreföll distinguerad. Jag hade då varit änkring i fyra år, och Judith gjorde, som sagt, ett djupt intryck på mig, och äfven tänkte jag på min flicka, som behöfde en mor.

Snart var jag öfver öronen förälskad. Jag friade, fick ja, jag tror nog, att hon då var kär i mig, och jag var ju ett godt parti; mitt första giftermål hade gjort mig rik.

Ja, så blefvo vi gifta.»

Han tystnade ett ögonblick, och Richard böjde sig ned öfver honom.

»Det skadar dig att tala så mycket, Torsten, du får ej anstränga dig.»

Torsten skakade på hufvudet.

»Mig kan ingenting skada numera, jag kan aldrig bli bättre, och jag måste tala om allt för dig.»

Han fortsatte. »Ett halft år efter giftermålet lefde jag i ett rus af sällhet. Den känsla Judith ingaf mig, var helt olika den, som jag hyst för min första hustru. Näja, de båda voro väl de största kontraster man kunde finna.

Det första, som störde min sällhet, var, att hon inte kunde tåla barnet, min Elsie. Det gick dock någorlunda, tills vårt första barn föddes, en gosse. Sedan blef det rent odrägligt. Hon kunde icke tåla min flicka. Det var rent, som om hon varit svart-sjuk på henne. Jag bad och besvor henne att vara lite vänlig mot barnet, men då jag sade något sådant, blef hon aldeles utom sig och ställde till förfärliga uppräden.

Jag kunde ju ha' skickat bort Elsie till någon pension eller skola, men mina tillgångar började inskränkas, min hustru behöfde mycket till sin toalett, och vi hade ett stort umgänge. Föröfrigt tyckte jag mig icke kunna skiljas från barnet, jag behöfde henne i min närhet.

Min hustrus lynne och nycker blefvo allt värre, min hälsa och min affärsställning allt sämre. På mina föreställningar minskade Judith sina utgifter något. Vi inskränkte vårt umgänge, hyrde en mindre våning, och jag tyckte, att det började ljusna en smula, tack vare den penningehjälpen, du då gaf mig, Dick.

Men då blef jag sjuk, oförmögen till arbete. Jag hade länge varit mindre frisk, men försökte dock hålla mig uppe i det längsta. Men för en månad se'n blef jag liggande här och skall aldrig mera komma upp. När jag är död, utbetalas min

lifförsäkring till min hustru. Hon och de små gossarne kunna lefva därpå, för öfrigt har hon ju sina släktingar, som hon kan slå sig ned hos. Men, Richard, hvad skall det blifva af Elsie, mitt barn, den lilla fader- och moderlösa stackarn!»

Han såg på Richard med en ångestfull frågande blick.

»Jag kan icke lämna henne till Judith. Hon plågar det stackars barnet jämt och ständigt. Hennes motvilja för Elsie har blifvit värre och värre. Sina egna barn älskar hon med lidelsefull ömhet, dem tar hon nog god vård om, men Elsie, min Elsie, mitt stackars barn!»

Han fattade den andres hand med sin skälfvande, feberheta.

»Richard, för vår vänskaps skull, vågar jag framställa en bön till dig. Tag flickan och låt henne blifva din fosterdotter.

Jag tror, att din mor, som alltid varit min moderliga vän, icke skall sätta sig däremot. Jag tror, att hon skall bli god mot mitt barn. Jag vet, att det är mycket, som jag begär, men jag har legat och grubblat öfver barnets framtid dagar och nätter, jag kan ej dö lugn, om jag ej vet henne trygg.»

Han tystnade utmattad, och hans ögon voro oroligt fästa på Richard.

»Du kan dö lugn, Torsten, jag skall taga Elsie med mig hem till min mor, och med Guds och hennes hjälp skall jag uppfostra henne till en bra människa.»

Ett glädjeskimmer for öfver Torstens tårda drag.

»Richard, hur skall jag kunna tacka dig nog, Gud välsigne dig, du har lyft en börda från min själ, som tryckt mig som en mara. Nu vet jag, att min Elsie får det godt. Hon är ett snällt barn, Dick, jag tror inte, att hon skall komma att göra dig bekymmer, och jag vet, att du skall göra henne så lycklig du kan. Hon är ej lik sin mor till det yttre, men måtte hennes själ och karaktär bli lika hennes.

Nu är jag lugn och känner mig så trött, trött intill döden. Jag befaller min själ i Guds hand och är nöjd att få dö nu, när barnets framtid är tryggad.

Stanna hos mig, Dick, sitt där, så att jag kan se dig.»

På morgonen, i dagbräckningen, drog Torsten Walde sin sista suck, efter att ha' tagit afsked af sin hustru och sina barn, med fosterbroderns hand slutna i sin till det sista.

(Forts.)

FÖRSTLINGAR. KORRESPONDENS-STUDIE AF TORA KJELLBERG.

FRAMFÖR MIG ligga några buntar barnbref, ordnade efter de respektive författarnas lefnadsår, hvilka samtliga sortera under lifvets första dekad.

I *tioåringarnas* hög utmärker sig ett bref genom sin på det klassiska »fikonspråket» af-fattade öfver- och underskrift. Det lyder sålunda:

»Måndagen 16/2 85.

Syster Firatykon

Jag tackar dig därför, att du var så snäll och sade mig det där om Göteborg. Vill Tyra veta, hur många frimärken jag har, så har jag öfver 2,000, dem buntade jag i går med hundra i hvar bunt. Vill Tyra fråga Nils, om han buntar sina och hur många han har. Sophie Borg var här i går. Det är med Tyras pennor jag skrifver. Fanny reser i morgon, går på Profeten i kväll och en utaf Karins gamla kängor till af henne. Vi hafva lof i morgon. Jag är i dag på 16 b och håller på med ankan. Jag läser Schweitz och räknar att göra vanliga bråk till decemalbråk. Vill Tyra säga mig, när frimärkena skall skickas.

Om svar anhålles.

Finninghekon Fillbergkjekon.

Vi kunna ju börja en brevväxling.

Visa ej detta.

O. S. A.»

Episteln, som är skriven på enkellinigt brev-papper med bokstäfver stora som risgryn, gör — om man undantager den förbluffande, blott genom en lucka i tankegången förklarliga sammanställningen af Fanny, Profeten, och »en utaf Karins gamla kängor» — intryck af vederhäftighet och tankereda. Blott i första punkten lyckas författaren med en öfvermansk-

J. E. Torin foto.

ÅTVIDS KYRKA.

lig ansträngning svinga sig upp till ett förtroligt duande af den betydligt äldre systemen. Men redan i den andra återsjunker han i känslan af sin egen litenhet till det sedvanliga namnandet. För öfrigt syns det tydligt, att ynglingen är beläst och manligt reserverad, har själfkänsla och lust för tankeutbyte samt anser sig tillräckligt styf i interpunktion och ortografi för att våga en dust med sin syster lärarinnan.

Bland *nioåringarna* representeras »Finningekon» af följande öpus, skrifvet med ärtstil på

ett dubbellineradt skrifboksblad med sneda lutningslinier.

30/1 1884

»Tyra

Jag skall tala om för Tyra att jag i dag har skrifvet för första gången Tyska, jag skulle fråga, på hvilken lektion Nils är, vi har slutat 15 lektionen. Vi har fått två isbanor, som Balk har gjort, i dag var rektorn och Balk nere, och såg på då vi åkte då sade Balk att fyra femteklassare skulle komma fram och åka ytterskärs och åttor. Tyra tog mina remmar. Jag har ej tid att skriva mer, helsa alla, förlåt att jag har skrifvit så fult, men jag har ej annat än en penna med hål i.

Adjö

Henning.»

Innehållet är onekligen en smula magert, men icke för ty stå sig de öfriga ålderskamraterna slätt vid jämförelse med pysen. Dennes fingrar äro ett år mera tafatta och oöfvade än i det först anförda brevet, stafningen och kommateringen göra honom tolf månader större hufvudbry, och fantasien får därför icke ett ord med i laget. Men skrifflusten finnes redan och består till och med profvet af »en penna med hål i». Det smakar också fågel att få så där *en camarade* utbreda sig om sin och alla andra Stockholmspojars afgud major Balck.

Bland *åtta-, sju-, sex- och femåringarna*, vilkas bokstäfver i storlek variera mellan hasselnötter och krakmandlar och hvilka tydligen digna under väl- och rättskrifningens dubbla

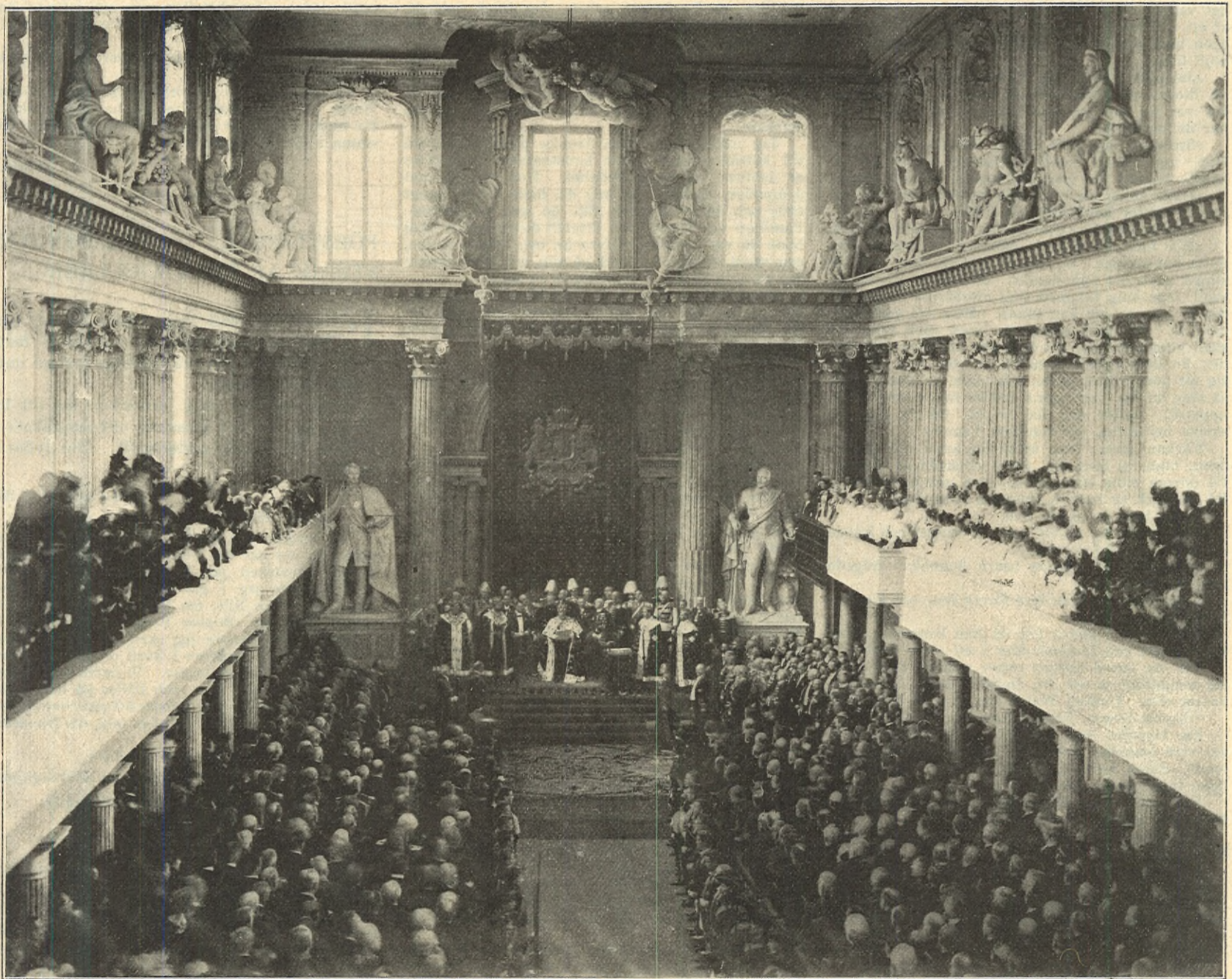
J. E. Torin foto.

ÅTVIDS KYRKAS INRE.

ok, som de också vanligen kasta af sig efter att pliktskyldigast ha släpat sig fram en fyra fem rader, lyser Henning genom sin frånvaro. Ensam i sin storhet, för han därpå *fyraåringarnas* runor med den äran. Se här hvad han på detta tidiga stadium presterar!

»Caroline!

Tack för Hennings vackra ask och Signes vackra skrin. Att Signe gaf bort sitt skrin, som hon fick af Caroline. Att vi hyrde ut rum, och då så flyttade vi sängkammaren in i matrummet. Här omkvällen ville Hjalmar spela i sängkammaren-matrummet, men sedan gjorde han det i jungfrukam-

RIKSDAGENS ÖPPNANDE I RIKSSALEN DEN 18 JANUARI. EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF A. BLOMBERG.

WILHELM RÖHSS.

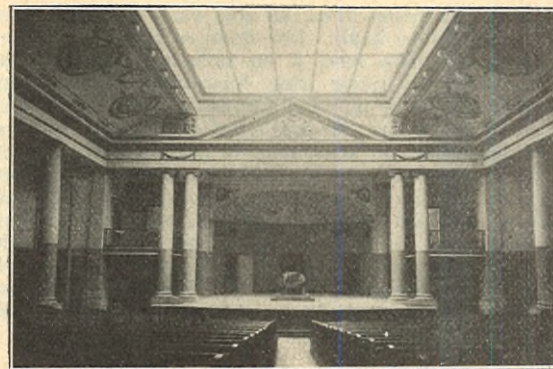
maren, för där ligger han nu och allting. Att Signe hon var så snäll och gaf mig en tafsa i dag. Att Signe steg upp på en stol, och så tog hon något i pelaren, och så visade hon Henning det, och så prydde hon honom med röda och hvita rosor, som satt här vid sidorna. Att på Annas födelsedag fick Anna en liten silfverhvit fågel af Henning. Att Tyra fick på sin födelsedag en för liten guldring och en som passade henne. Att när farbror Bolin var här på förmiddagen, så fick han gröt och plättar och små köttbullar, och på eftermiddagen så bröt han sönder Annasäng. Att i morse så sa Mamma, att det regnade och snöade så rysligt. Efter Mamma hade sagt det, så såg Henning droppar på Mammass skafferifönster. Henning sa i dag, att doktor Beyer var så treflig. Att en gång fick Henning och Signe så långa spön, att de räckte långt öfver pelareflickorna, och Henning gick och pinglade med sitt spö i ljuskronan, som hänger i hörnrummet. Att Caroline är snäll, för skrinet och asken och hästen och spetsarna var mer än vi skulle

ha. Och Henning och Mamma och Tyra har bruna ögon alla tre. Att moster och farbror behöfde inte ge så mycket pengar och ha så mycket besvär för hästen och skrinet och asken. Förtjusande tusen famnar till moster och farbror och hundra famnar till själfva Caroline. Att när Henning och Signe kom hem, så kfvades de om en liten klocka, och då fick Henning den, men Signe fick en liten ask med pullor i, men den var inte full. Och så hängde de upp klockan, men Henning fick smaka af pullorna. Att brevet slutar.»

Här är ej fråga om ord- eller tankebrist, om stelfingrighet eller tunghäfta. Bilderna leka formligen »ta fatt» med hvarandra, och pilten minner närmast om en ekorrhunge, som skuttar från gren till gren, knäcker nötter, skalar ållon och fjällar grankottar, medan ögonen glittra af förnöjelse. På vid gafvel öppnar den lille icke blott sitt eget hjärta och barnkammaren, utan äfven skafferiet, jungfrukammaren, hörnrummet, ja hela våningen och visar sig själf och de öfriga af familjen i olika situationer. Och allt emellanåt ger han sin tacksamhet luft i den täcka lilla refrängen om »asken och skrinet».

Det förstås af sig själf, att någon »stor» burit skrifgörats tunga och hetta, medan gossen i obunden frihet ägnat sig åt författandet. Skada, att han icke haft en sekreterare äfven under de närmast följande sex åren af sitt lif!

En praktisk femåring, Tom, skrifver med sin pappas fingrar, att den gamla hästen han fick i Stockholm »har inte så mycket ben ännu

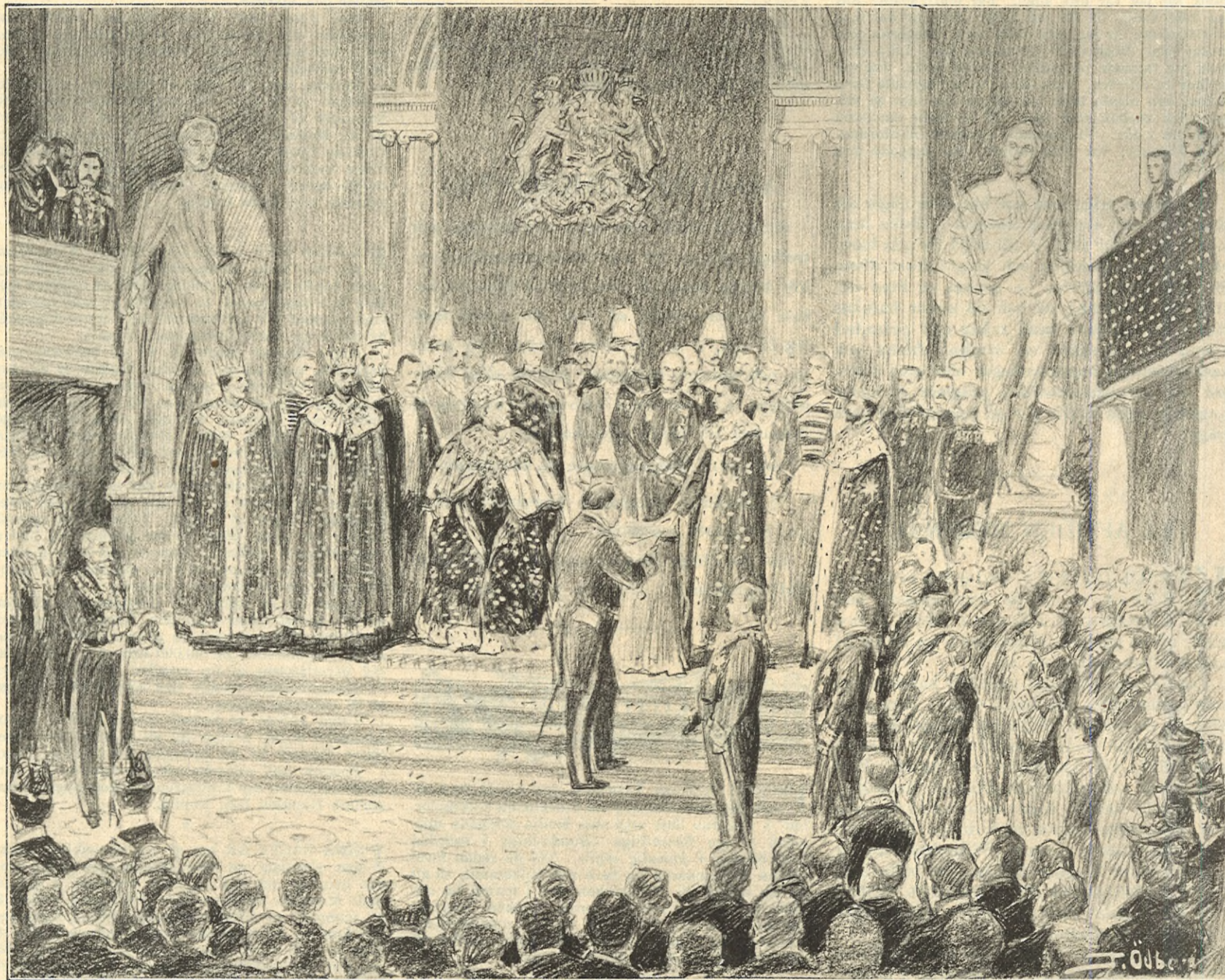
Wahlström & Söderqvist foto.

SAMLINGSSALEN I FOLKETS HUS I GRÄNGESBERG.

på sig, men han får väl andra ben sedan, men man får väl ha en klossbit för, för att han skall stå, eller ett träd som det brinner på i spisen», hvarefter han om ett af hans lillebror Erik i fönstret anlagdt stall förnumstigt anmärker, att »det var inte så bra stall, det var öppet i taket, så hästen kunde sticka tassan ut genom taket».

Tvååringen Nisse, realistiskt anlagd, bjuder på följande lakoniska, med citat rikt späckade text:

»Aporna. Kossapappa och kossamma. Doktorn, som trollade en slant från Nissa, som Nissa ska köpa mat för. Nissa har lekt med Snuskepelle och leksakerna i lådan. Nissa sitter i lådan och ser

PRINS GUSTAF ADOLF AFLÄGGER TRO- OCH HULDHETSSED TILL KONUNGEN. TECKNING FÖR IDUN AF TYCHO ÖDBERG.

på Snuskepelle. Hvar en som varit snäll, En gåfva får på julens kväll. Där finns en tafla, en tafla, en tafla, en tafla med, å en tafla med. Fredrik var minsann en riktig liten hustryrann. Så såg den snuskige Pelle ut. Det bullrar i taket. Det sitter en fågel på den där som sitter däroppepå. Aporna, kossapappa och kossamma har Nissa sett och de fula gubbarne som låg i sängen. Schackspelet som står där på schackbrådan. Dom andra kläderna, som jag ska ha till sommaren, när det är varmt, Fönsterna. Stolarna. Nissa var på museum. Astrid var på museum. Grytor som kokade mat. Och ved som Augusta eldade med. Nycklar som mamma har i skåpen, och fina nycklar har Augusta i skåpen och mamma också.»

Och Karin, Nisses ännu ej treåriga kusin, den lilla varma, skälfvande fågelungen, kvittar fram sin ömhet i följande omkvädesrika strofver:

»Tack Mormor för det där. Att jag kommer till Mormor om våren. Lilla Mormor var inte ledsen. Jag ska snart komma hem och leka med klossarna och leka med knapplådan. Erik har hästar och vagnar, lilla Dolly och stora Dolly. Lilla Mormor var inte ledsen, för jag kommer hem om våren. Jag ska ge Mormor en rosett, jag ska sy en rosett. Lite mjöl, lite kalfstek med och lite ost och lite fläsk ska Mormor få. Lilla Mormor, jag kommer hem om våren och leker med klossarna. Och då blir dom allihopa så glada, när di får brev. Var inte ledsen, lilla Signe. Mamma har sytt en rosett till Signe. Lilla Signe i Guds händer. Lilla Jon Blund ä en snäll gosse. Se men inte röra ska snälla barnen göra. Lilla Mormor, älskling, var inte ledsen, för jag kommer hem till våren. Gråt inte, Herbert, och inte Mormor, för jag vill inte det. Jag ska skicka Mormor mina små dockor. Jag fick inte kaffe, för jag var inte snäll. Får Gurli kaffe? När jag blir snäll, då får jag kaffe. Får jag det inte nu? Hvarför får jag inte kaffe nu? Dockorna mår tackar bra. Rosa med mår tackar bra. Lilla Mormor, jag tappade parasollen, när jag farde. Jag såg kalfvar och flickor. Lilla Mormor, jag tappade parasollen, den blåste bort, jag hållde den inte så väl, sen gick kusken efter den. Vi plockade smultron i går, nu i går. Vi plockade smultron till Mormor. Lilla Mormor, var inte ledsen, jag tappade min parasoll.»

Det synes mig, som om här vore något att observera och möjligen imitera. Skulle man icke hvar i sin stad — till fröjd för alla barnvänner inom familjen och längre fram äfven för författarna själfva — genom en liten välvillig handräkning då och då under barnens första tioårsperiod utan tvång och pedanteri kunna få till stånd en samling friska och karaktäristiska barnmonologer eller med andra ord ett barnkammarrarkiv, prägladt af småtingarnas egen naiva syn på tingen? Jag bara frågar.

EN AFLIDEN MECENAT.

KONSUL Carl Wilhelm Christian Röhss, en af de förmögaste och mest inflytelserika männen i rikets andra stad, afled nyligen dästades i en ålder af något öfver sextiofem år.

I det stora och högt ansedda handelshus, som grundlades af hans fader, den från Slesvig inflyttade Wilhelm Röhss den äldre, inträdde den nu aflidne som bolagsman 1857, vid tjugufyra års ålder. Med driftighet och affärsskicklighet utvecklades husets rörelse under ledning af far och son. Den förre afgick med döden 1858, och 1865 inträdde i firman Wilhelms tre år yngre broder August Röhss. De båda bröderna hafva sedan dess innehaft firman och flerdubblat den af fadern grundlagda stora förmögenheten.

I egenskap af affärsman var Wilhelm Röhss dessutom aktivt intresserad i de flesta stora ekonomiska företag, som startades i Göteborg under stadens storartade ut-

MARIANNE HAGBERG.

JOHN, RUSKIN.

vecklingsperiod under förra seklets senare hälft.

Konsul Röhss var äfven medlem af stadsfullmäktige och deltog dessutom i en hel del andra kommunala värf.

För öfrigt var han en varm konstvän och utöfvade som sådan ett betydande mecenatskap.

Af yttre utmärkelser, som kommit honom till del, äro riddartecknet af Nordstjärneorden, Preussiska Röda Örnorden, Preussiska Kronorden, kommandörstecknet af Wasaorden.

Wilhelm Röhss, hvilken afled ogift, sörjes närmast af tvänne bröder, August och Harald, samt af systrar och fjärmare släktingar. Vidare saknas han af en stor vänskrets.

Af hans efterlämnade ofantliga förmögenhet skall, enligt den aflidnes på dödsbädden uttalade önskan, Göteborgs stad erhålla 1½ million kronor.

AMATÖRFOTOGRAFER!

Kommen alltid ihåg Idun med lämpliga och trefliga bidrag för vår illustrationsafdelning! För hvarje fotografi, som införes i tidningen, betala vi ett arvode af 3 kr. för format intill 9 × 12 cm., 4 kr. för större format. Så snart en och samma insändare fått tio olika bilder antagna och införda i tidningen, utbetala vi dessutom till henne eller honom

en extra hederspremie på 25 kronor.

Ej använda fotografier återsändas endast om returporto medföljer.

Se för öfrigt närmare uppropet »Till amatörfotograferna» i Idun nr: 2 för i år!

FRÖKEN HULDA LUNDIN, den kända framstående slöjdsinspektisen vid Stockholms folkskolor, har i dagarne låtit utgå den tredje tillökade upplagan af sin förträffliga »Handledning i metodisk undervisning i kvinnlig slöjd». Till de redan förut talrika teckningarna ha flere nya tillkommit, så att de nu uppgå till 110 stycken, och i texten ha ock åtskilliga tillägg blifvit gjorda. Fröken Lundins bok bör vara lika ovärderlig för den moderliga undervisningen i hemmen, som den redan blifvit ett obestridd standardverk för våra skolor.

UR DAGSKRÖNIKAN.

FRÅN RIKSDAGENS HÖGTIDLIGA ÖPPNANDE återfinna våra läsare i dagsnumrets spalter tvänne illustrationer. Den fotografiska bilden återger den situation, då konungen, sittande på tronen, uppläser trontalet. Till höger om konungen stå kronprinsen och prins Carl, till vänster synas prins Gustaf Adolf och prins Eugen.

På sidorna nedanför estraden hafva statsråden sina platser, medan representanterna för riksdagens båda kamrar äro placerade på ömse sidor om stora hufvudingången i midten.

Den andra bilden, återgifven med vår tecknares ritstift, framställer den ståtliga aktens högtidligaste skede, då den unge prins Gustaf Adolf inför sin höge farfader aflägger tro- och huldhet. Den unge fursten har aftagit sig kronan, och med två fingrar på bibeln aflägger han eden, som den på trappan till tronen stående statsministern, excellensen E. G. Boström, förestafvar honom. Samtliga prinsarne omgifva monarken i samma ordning som å den förra bilden.

Till höger, omedelbart nedanför estraden, står utrikesministern, greve C. A. Lagerheim, och till vänster märkes riksmarskalken, friherre F. von Essen, med sin marskalkstaf.

Å den med kronkläde prydda läktaren till höger sitta kronprinsessan Victoria med sina båda yngsta söner, prinsarne Wilhelm och Erik.

BLAND PALMER OCH CYPRESSER. Från det inre af Åtvids kyrka bjuda vi i dag en bild, framställande koret, sådant det var smyckadt vid den nyligen aflidne baron Axel Adelsvärds högtidliga likbegångelse dästades för några dagar sedan. Äfven af den vackra kyrkans yttre meddela vi en tilltalande vy, inramad, som den är, af snötungda granar och björkar.

Den nyss med döden afgångne baron Axel Adelsvärd var innehafvare af Åtvidabergs kopparverk, hufvudorten inom »baroniet Adelsvärd», det enda baroniet i Sverige.

Kyrkan, som är byggd af baron A., grundlades i början af 80-talet och invigdes sommaren 1885. Ritningen till densamma är uppgjord af arkitekten A. E. Melander i Stockholm. Totalkostnaden för kyrkans byggande uppgick till 150,000 kronor, till hvars täckande baron Axel Adelsvärd bidrog med 30,000 kronor. Templet ligger vackert å en dominerande höjd invid bruket.

FOLKETS HUS I GRÄNGESBERG. Från denna för den stora arbetarehären i Grängesberg nyligen uppförda och högtidligt invigda byggnad med dela vi i dagsnumret en interiör af samlingssalen, som rymmer 800 personer och till sitt kubikinnehåll är större än universitetsaulan i Upsala.

Några fönster finnas ej på de pilasterprydda väggarna, men midten af taket utgöres af ett stort halfovalt takfönster, genom hvilket salen får sin belysning. Rundt kring aulan står en rad af joniska pelare, som uppbära det med elfva medaljonger smyckade hvälfta taket. Medaljongerna omslutas af kransar och förenas med guirlander, som föreställa genier, sysslande med grufbrytning.

Framför detta åhörarrum har man scenen, som framtill innefattas af två par pelare med öfverbyggnad i form af läktare. I den pilasterprydda fonden ser man öfver de tre dörrarna en bild af upplysningens gudinna, höjande sig öfver molnen, medan solens flammor utbreda sig omkring henne. Det hela gör ett stortadt intryck.

Huset är en gåfva till Grängesbergs arbetare af sir Ernest Cassel i London, Grängesbergsfältets förutvarande ägare, som en gång i tiden köpte det stora grufområdet för 40,000 kronor för att sedan vid öfverlåtelsen af sin egendom till Grängesberg-Oxelönsbolaget erhålla den respektabla summan af 18 millioner kronor.

Utom gåfvan af Folkets hus har sir C. skänkt samhället 30,000 kronor till ett badhus samt ytterligare 125,000 kr. att förvaltas för framtida behof.

Folkets hus' arkitekt och konstruktör har varit slottsarkitekten Agi Lindegren och dess byggmästare Anders Hansson från Köping.

ISINA BÄSTA ÅR har af den ovevkliga liemanen skördats en ung kvinna, som redan gjort sig bemärkt på det litterära området, i det fru Sofie Marianne Hagberg, född Lundegård, endast 30 år gammal, af hjärtförslänning aflidit i Enköping, där hon för de svåra sviterna af influensa sökt dr. Westerlunds vård. Fru Hagberg, som sedan 1894 var gift med civilingeniör Hjalmar Hagberg i Stockholm, var dotter till kyrkoherden Evald Lundegård i Hörby i Skåne och tillhörde alltså en familj, som på flere områden gjort sig konstnärligt bemärkt.

En af hennes bröder är den kände romanförfattaren Axel Lundegård, en annan landskapsmålaren Justus Lundegård, en tredje, Karl, är tidningsredaktör i Luleå. Själft ägnade hon sig redan tidigt och med framgång åt författarens värf. Först medarbetare i Skånska Dagbladet och sedan korrespondent till flere landsortstidningar från huvudstaden, innehade hon därpå under flere år anställning i Stockholmstidningen, i hvars spalter hon flitigt medverkade med mindre noveller och ej mindre än fem längre följetongsromaner. Äfven i Idun ha alster af hennes väl skurna penna varit synliga, senast den sympatiska skildringen från d:r Westeralunds stad och hem vid 60-årsjubileet i höstas.

Högt skattad af alla, med hvilka hon kom i beröring, för sitt friska och lifliga väsen, för sitt varmhjärtade, för allt ädelt och skönt öppna sinne, efterlämnar nu och den så tidigt borttryckta den uppriktigaste saknad.

JOHN RUSKIN, den ryktbare engelske estetikern, nationalekonomen, moralfilosofen och sociale reformatorn, afled den 20 dennes i Coniston i Lancashire, där han de senaste åren varit bosatt. Med honom har det nyss gångna århundradets kanske mest skönhetsträngande människa gått ur tiden. Stort var också hans inflytande på hela sin samtids uppfattning i estetiska och konstnärliga frågor. Född i London 1819 af en mycket rik köpmanssläkt, studerade han i Oxford och slog sig sedan ned i sin födelsestad som konstkritiker. Under dessa år, 1849—69, utgaf han äfven en mängd betydande bokarbeten. År 1867 kallades han till professor i de sköna konsterna vid Oxfords universitet, hvilken plats han innehade till 1887, då en sjukdom bröt hans krafter. Vid Oxford grundade och ledde han en ritkola, som ännu i denna dag bildar Englands artistcentrum. Vidare stiftade han det sociala samfundet St Georges Guild, i syfte att befria Englands arbetare från maskinernas vanhelgande tyranni, samt det s. k. »Prærafaelitiska brödrskapet», en skola som gifvit ett stort utsving åt Englands så framstående moderna konstindustri, representerad af sådana glänsande namn som artisterna Burne Jones, William Morris af Walter Crane.

Ruskin har alltid hatat den snedvridna realismen inom konsten och aldrig tröttnat på att framhålla, att densamma äger en moralisk sida, och att denna kanske är konstens förnämsta. Han var en varmhjärtad entusiast, som mot det öfvermåktiga penningintresset alltid uppställde skönhetssträfvan och sanningskärlek. Det dröjde icke länge, innan Ruskins fädernearf, hela 5 millioner, voro förbrukade på hans ideala sträfvan. Men i tusentals fattiga hem, dit han spridt skönhets glädje, välsignas nu hans minne, och arbetarebostäder, skolor och bibliotek bära vittne om, att Ruskin var en man, som lät sina idéer åtföljas af handling.

KUNGL. TEATERN har under den nästförflutna veckan haft flere intressanta aftnar. Vi vilja då såsom den i yttre hänseende mest glänsande först nämna festföreställningen sistlidne söndag med anledning af konungens födelsedag, hvarvid i närvaro af de flesta medlemmarne af vårt kungahus och dess danska gäster samt för öfrigt en lysande och högtidsklädd publik den för en dylik tillställning särdeles lämpliga operan »Aida» uppfördes. Rollbesättningen var på ett undantag när densamma som vid nästföregående föreställningar. Amonasros parti hade öfvertagits af hr Forsell, hvilken i såväl spel som sång gaf en synnerligt god framställning af den etiopiske konungen. Från denna i alla afseenden mycket lyckade representation vilja vi för öfrigt endast meddela, att fru Östberg, hvars glänsande utförande af Aidas parti framkallade berättigadt bifall, under en mellanakt af kungen fick mottaga medaljen Literis et artibus i briljanter.

— Vi nämnde härofvän hr Forsell. Denne framstående sångare går upphörligt framåt, hans klangfulla stämma utvecklas mer och mer, liksom och hans dramatiska framställningsförmåga växer med

HYLIN & CoS

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16.

A. T. 64 69.

A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

hvarje ny uppgift. Och med den arbetssamhet och flit han ådagalägger, är det ej underligt, att han inom ganska kort tid kunnat uppträda i flere nya, delvis mycket maktfullgänsade partier. Utom Amonasros parti hafva vi här och där nämna det vida mera betydande som Vilhelm Tell i operan af samma namn. Äfven här gjorde sig alla de solida egenskaper, öfver hvilka hr F. förfogar, i hög grad gällande. — I denna opera utmärker sig för öfrigt särskildt fru Lindberg som prinsessan Matilda och hr Odmann som Arnold.

— En debuterande tenor i ett så pass fordrande parti som don José i »Carmen» är ej en alldaglig sak. Som sådan framträdde emellertid i förra veckan hr Sven Nyblom och detta på ett ganska lyckligt sätt. Visserligen förefaller stämman ej särdeles stor, men ganska behaglig och användes förståndigt. Spelet är såväl i gester som mimik rätt lifligt och visar goda anlag. Med flit och arbete torde hr N. nog kunna blifva en användbar operasångare.

— Hr C. F. Lundqvist, den populäre sångaren, har nu tjänstgjort vid operan i 35 år och därför välförtjänt nog fått sig tillerkänd en recett. Till denna återkomma vi i ett följande nummer.

Bal-Siden

65 öre till kr. 16: 45 pr meter

från mina egna fabriker

Äfvensom svart, hvitt och kulört Henneberg-Siden från 65 öre till kr. 16: 45 pr meter — slät, randig, rutig, fasonerad, damast m. m. (cirka 240 olika kvalitéer och 2,000 olika färger, mönster m. m.).

Siden-Damast	fr. 90 öre—16,45	Bal-Siden	fr. 65 öre—16,45
Siden-Bastklädn. pr robe	kr. 12,30—58,80	Siden-Grenadin	90 öre—8,65
Siden-Foulard, tryckt,	85 öre—3,85	Siden-Bengallin	kr. 1,75—8,35

pr mtr. Siden-Armüres, Monopols, Cristalliques, Moire antique, Duchesse, Princesse, Moscovite, Marcellines, sidentäcken och fansiden m. m. porto- och tullfritt till hemmet. Profver och katalog omgående. — Dubbelt porto till Schweiz.

G. Hennebergs Siden-Fabrik, Zürich.
(K. & K. Hofleverantör.)

Olof Petersons
Theaffär

Göteborg.

Förer uteslutande finare kvalitéer af China och Ceylon Theer till priser af kronor 0.—, 8. 60, 8.—, 7. 60, 6.—, 5. 40, 4. 40 för kilo. Damer, — i städer och på landet —, som vilja bereda sig inkomst, anagas som agenter att försälja Theerna till privatpersoner.

Profver och prisuppgifter på begäran. 17 års arbete i Theaffär och personligt inköp genom en af Englands största Theermor, som har kontor i Hankow, Shanghai, Calcutta och Columbo sättes mig i tänd till att kunna garantera för att endast erkligt goda och fina Theer tillhandahållas — också har affären under den korta tid den varit rönt mycken framgång. (G. G. 3586)

Pärmar

ill IDUN 1899 finnas nu att illgå. Pris 2 kronor.

Iduns Expedition.

MOSTER EMMAS VÄFBOK, 13 lätta mönster med illustr. till hemväfda trassl. nöthämsmattor. Mot 1,35 å post. fr. utg. dress Kuddby. Återförsäljare hög rabatt.

Oöfverträffad till frambringande af en vacker hud.

KALODERMA

• KALODERMA-GELÉE • KALODERMA-TVÅL •

F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.

Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfumeri- o. Frisér-Affärer.

De så mycket efterfrågade

Äggförlorarna

å Kr. 2.—

äro åter inkomna.

JOSEPH LEJA, Stockholm.

INFÖDD BILDAD TYSKA, med de bästa ref., gifver lektioner i sitt modersmål. Vidare genom Th. Tjäders byrå, Malmstorgsgatan 5, 2 tr. (G. 94713)

KNEIPP BADEN BORG, NORRKÖPING.

Winterkurerna (10 okt.-15 maj) mycket verksamma

Tredje (3:e) tillökade upplagan af

Handledning i metodisk undervisning i

Kvinnlig slöjd

af **HULDA LUNDIN**,

Slöjdspekttris vid Stockholms folkskolor.

Med 100 teckningar af Ebba Carlén har nyss utkommit på undertecknads förlag och finnes hos alla bokhandlare. Pris inb. 2 kr.

C. E. Fritzes k. hofbokhandel, Stockholm.

FÖR FAMILJEDÖTTRAR meddelas i F privat bildad hem undervisning i kläd-sömnad. Eleverna sy endast eget arbete. Riddareg. 60 I.

(47)

Fru V. Hallman.

VILL NÅGON

i och för tankeutbyte brevväxla med en ung flicka? Svar till »Solveig», p. r. Falun. (G. 10574)

Lektioner i Franska språket gifvas af utländska med bästa ref. Vidare genom Th. Tjäders byrå, Malmstorgsgatan 5, 2 tr. (G. 94712)

JOH. LUNDSTRÖM & Co.

Stenkol, Cokes,

1:a maskinkrossad **Anthracit,**

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneccessärer.

Carré-Briketter

för kokspisar, kakelugnar, stryknugar m. m.

Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.

Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.

Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Farmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

CRÈME SIMON

pour les soins de la PEAU.

SAVON + POUDRE SIMON

à la PARFUMS

Crème Simon + Violette - Héliotrope

J. SIMON, 13, rue Grange batelière, PARIS

Aktiebolaget

Fabriken

C. O. Borgs Söner, Lund.

anlagd år 1739.

Färgeri, Kemisk Tvättanstalt, Ullspinneri, Väfveri, Garn- och Väfnadshandel.

Guldmedalj vid flera utställningar.

Vi rekommendera vårt rikhaltiga lager af alla slags garn, i såväl ull som bomull, till billigaste priser i äkta, fornnordiska växtfärger, passande till

Konstväfnad i allmogestil.

Förförfrågningar om lämpliga garnsorter och färger besvaras omgående och prof med prisuppgifter sändas på begäran.

VASATEATERN. Det är en händelse, som ser ut som en tanke, att Victorien Sardous bekanta komedi »Familjen Benoiton» tagits upp just nu. Ty med sin skarpa, ofta kvicka straffpredikan mot det hänsynslösa förvärfsbegäret, mot förvänd barnauppfostran, mot en prosaisk och ytlig lifsuppfattning, som gör kvinnan till vrånghjorden af en hustru och mannen till en ömklig slaf under mammonsoket, är stycket ett ord för dagen, som det ej kan skada oss att lyssna till.

Vore Sardou lika stor skald, som han är mästare uti att arrangera sceniskt verksamma effekter och skriva kvick dialog, skulle hans »Familjen Benoiton» tvifvelsutan blifvit ett betydande konstverk, nog mäktigt att ge oss en allvarlig väckelse och sända en rensande bris in i vår tunga krämaratmosfär. Nu äro kvickheterna ej nog djupa och allvaret väl långrandigt.

Spelet är på de flesta händer förträffligt. Hr Fredrikson återger Pardaillan de Champrosés roll på samma fina, distingerade sätt, som han sedan trettio år tillbaka utfört dylika roller. Hr V. Lundbergs kapitalisttyp är dräplig, ypperligt karaktäriserad i hvarje detalj, och hr Nyblom som hans son och arftagare utmärkt i sin raffinerade affärsmässighet.

Det var glädjande att i Clotilde d'Evrys roll få återse fröken *Rustan* på scenen, efter hennes långvariga sjukdom. Hon säger sina repliker varmt och enkelt och ser för öfrigt förtjusande ut.

Hr *Eliason* är rolig som Benoiton och hans »modernt» uppfostrade afkomma representerades särskildt af fröknarna *Gottschalk* och *Borgström* samt eleven *Greta Textorius* på ett mycket illusoriskt sätt. Fru *Lambert* spelar drastiskt en mö på öfverblifna kartan och hr *A. Byström* återger med kraft och värme en ung äkta man.

FRU VILMA NORMAN-NERUDA (Lady Hallé) har med sina trenne konserter beredt hufvudstadens publik en sällsynt ädel njutning. Hennes konst står ännu på sin mest glänsande höjdpunkt — så som hon spelar Bachs vidunderliga Chaconne eller Beethovens sonater, gör icke mången nutida stråkers mästare det efter! Och hur betagande får hon icke fram det vemodigt svärmiska kynnet i en Dvoraks, en Wieniawskis kompositioner! Åhörarna gäldade ock dessa högtidsstunder med jublande bifall.

Den henne åtföljande unga pianisten, fröken *Johanne Stockmarr*, visade sig ock vara en gedigen artist, en alldeles utmärkt ackompanjör, äfven mäktigt goda själfständiga prestationer. Det skall vara ett nöje att hälsa henne åter i Stockholm, då hennes konstnärskap helt visst kommer att fortgå i mognad och fulländning.

FRU DAVIDA AFZELIUS har genom sin den 18 dennes gifna konsert ryckt upp i ledet bland våra främsta konsertsångerskor. Begåfvad med en ovanligt omfångsrik och klangfull altstämma förstår hon att förträffligt lämpa denna efter karaktären

i det stycke hon föredrager. Och då härtill denna gång kom, att hon på programmet upptagit så intressanta äldre saker som Beethovens skotska sånger med violin (hr Zetterquist) och violoncell (hr Trobäck) samt »Erlkönig», den senare utarbetad af Becker, är det ej underligt, om de som infunnit sig — alltför få tyvärr — ansågo sig hafva fått en njutningsrik afton. Sångerskan utförde därjämte flere präktiga sånger af Ch. Sinding och E. Sjögren. Förträffligt biträde lämnades, utom af de ofvannämnde, af en musikalskare, som med präktig och väl skolad barytonstämma föredrog sånger af W. Peterson-Berger, J. Brahms och S. Lie.

FÖR HERR FERDINAND THEGERSTRÖM, den framstående skådespelaren, som våren 1898 efter lång och hedrande tjänst vid de kungl. teatrarne lämnade scenen på grund af allt mer aftagande synförmåga, förberedes en afskedsrecett af Kungl. teatern och Dramatiska teatern i förening. Vid detta tillfälle är det meningen att försöksvis sätta en redan länge dryftad plan i verket att å Kungl. teatern med dess större sceniska resurser samt i förening med orkester och kör återgifva större dramatiska verk med Dramatiska teaterns artister i titelrollerna. Det är nu Shakespeares »En midsommarnattsdröm» med Mendelssohns musik, som är under ny instudering, hvarvid recetttagaren spelar den atenienske ädlingen Egeus, Hermias fader.

”Sekelminne.”
MINIATURUPPLAGA af svenska almanackan,
emalj och silver, 6 kr., förgylt 7 kr. Ett solidt och värdefullt minne från det nya seklets början hos Hofjuvelerare K. ANDERSON, 1 Jakobstorg, Sthlm.

DAMER, HVILKA KLÄDA SIG EFTER NYASTE MODET, Schweizer & Co., Luzern (Schweiz.) Sidentygs-Export. (D)

böra icke underlåta att begära våra profver. Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps- och promenadtoaletter. De utvalda sidentygerna sändas till Sverige endast direkt till privatpersoner tull- och fraktfritt till hemmet.

Sacave y Ca rekommendera sina **Spanska Viner** Kommissionslager af **Champagne, Bordeaux, Bourgogne & Rhenska**

Ovederlägglig bekräftelse om en uppfinnings värde.

Otaliga äro de gånger, då mänskligheten besvikits genom förespeglingar om storartade resultat, som skulle hafva vunnits genom än en, än en annan uppfinning. Detta förhållande gäller i synnerhet i fråga om medel att befria människor från lidande och död. I motsats härtill har med hänseende till Salubrin alljämt lofvats mindre än som hållits. Annorlunda har icke kunnat vara fallet, emedan Salubrin är ett nyupfunnet, förut okänt preparat, hvars egenskaper och välgörande verkningar vid användning för olika ändamål man endast så småningom kunnat lära känna genom experimenter och kritisk granskning af en mängd iakttagelser.

Alldenstund meddelandena om Salubrin alltid grundats på dylika iakttagelser och icke på felaktiga antaganden eller falska slutsatser, hafva de vunnit bekräftelse i alla de fall, då Salubrin användts på angifvet sätt. Ständigt värderas därför Salubrin allt högre i hvarje familj, i samma mån som man år efter år lärt fullständigare känna det samma.

Till behandling af brännskador och gamla frostsador har Salubrin vunnit viktig användning. Allt högre värderas det för sin oskadlighet och antiseptiska verkan vid behandling af sår, för att hafva börjad inflammation och en mängd hudsjukdomar, såsom råfomar, klåda, skabb, rosen, skäggsvamp etc. Dess fördelande egenskaper vid blodstockningar, kross-skador, inflammerade bröst, åderbräck, hämorrhoider m. fl. fall väcka ofta förundran. Icke minst viktig är Salubrins användning till värmande omslag vid fall af reumatisk värk, magplågor och lunginflammationer samt dess användning mot hosta, hals- och bröstsjukdomar.

Besviken i sina förhoppningar har detta oaktadt en och annan blifvit, emedan han använt Salubrin på ett sådant sätt eller för ett sådant ändamål, att det icke kunnat medföra önskad resultat. I tallösa fall däremot hafva personer blifvit besvikna vid användande af preparat, som föreburits hafva lika verkan med mitt preparat eller vara Salubrin u an att hafva därmed lika sammansättning. Efterse därför både beskrifningen om Salubrin och figurmärket å flaskans etikett.

Eslöf. **P. Håkansson, Fil. Doktor.**
Allm. 8 68. Riks- 179.
47 36.

Olaus Olssons Kolimport-A.-B. Stockholm.
1:ma ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Marie-Briketter

Fru ELISABETH GADDS Hushålls-Skola, Broby-Kristianstad,
erbjuder unga, bildade flickor bästa möjliga omvårdnad och vägledning till nyttigt användande af sin tid. Prospekt pr omgående.

Kontant 540,000 Kronor
fördelade i **8,223** vinster på
50,000, 10,000, 5,000, 1,000, 500, 100, 50 och 20 Kronor.

utlottas den 1 Maj 1900. Pris för lottsedel **10 kr.** till landsorten mot **insänd likvid vid hvarje rekvisition åtföljd af 40 öre** (till rek. porto och dragningslista). Hela behållningen tillfaller Nordiska Museets Byggnadsfond.

Nordiska Museets Lotteri, Fredsgatan 32, Stockholm. (G. 94234)

LIEBIG Company's KÖTT-EXTRAKT
Endast äkta *J. Liebig* i blått tryck.
när hvarje burk bär namnteckning
Drygast, därför billigast.
En gros endast hos bolagets korrespondenter för Sverige
OTTO DAHLSTRÖM & Co., STOCKHOLM. (S. T. A. 68543)

Professor G. Cederschiöld behandlar med egen massagemetod: **nerv- och kvinnosjukdomar, mag- och tarmsjukdomar, näs- och svalkatarr m. m.** Engelbrektsgatan 5. Träffas hvardagar 2-4. — Tel. Österm. 28 26.

Tandläkare TOM von HALL. — 15 Stureplan 15. — Hvard. 10-2, 5-6. Helgd. 10-12. Allm. Telefon 58 48.

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell, 11 Birgerjarlsgatan 11. Rådfrågningstid 1-2. — Allm. tel. 130 57.

Tandläkare Sjöquist Drottninggatan 68, Stockholm.

TANDLÄKAREN Arthur Wijkander, Skeppareg. 4, n. b., 2:a huset fr. Strandv. Rådfrågningstid 11-2. Allm. tel. 157 97.

RUDOLF GJÖRLOFF, 3 Norrlandsplan 3. Artificiella tänder. Plombningar. Obs! Billiga priser. Brunkeb. 1008. Rikst. 46 32. Mottagningstid 10-3, 5-7, sönd. 10-1.

Damhårarbeten. Peruker, Benor, Flätor, Lånkar m. m. i tusental hos Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

Norrlands Pjäsksskor, prisbelönda i Stockholm 1897. **Mans-, dam- och barn-** expedieras mot postförskott från **G. H. Sjöstedts** Pjäsksko-fabrik, Haparanda. Obs! Mättet bör endast utitras på papper af fotsulan. (G. 10343)

Via postlinien **SASSNITZ-TRELLEBORG** förmedlar den snabbaste förbindelsen till kontinenten medelst de stora, elegant och bekvämt inredda *hjulningarna Svea* och *Germania* samt propellerångarna *Ess* och *Imperator*. OBS! Endast en tillbehandling! Vidare genom von Essen & Frick, Malmö, Kontinentkontoret, Trelleborg, och *Stockholms Resebureau*, Stockholm, genom hvilken senare biljetter till resor öfver hela världen tillhandahållas. Svenska rundresobiljetter utlämnas genast utan tillägg af provision.

FÖR DEM, som vilja afhjälpa en fattig prästänkas bekymmer genom någon skärf, finnas listor, bestyrkta af kyrkoherde E. D. Heitman m. fl., utlagda hos Dagens Nyheter kontor, Kristliga föreningen för unga män, Fritzes hofbokhandel, Gustaf Adolfs torg, Minervaboglet, Norrbo, Samson och Vallin, Drottninggatan 7, Vilh. Bille, Drottninggatan 25, Göthe, Drottninggatan 48, Gimberg, Norrmalmstorg, Stockholms bok och pappershandelsaktiebolag, Östermalmstorg, och Carlson, Stora Nygatan 32.

Hälskyddare

omöjliggör slitning af strumpan å hälen. 65 öre med porto.
Fru TEGNER, Sturegat. 6, Sthlm.

Bröstkaramellen Hosta icke

rekommenderas.
[Ende tillverkare C. A. JANSSON, Ragvaldstrappor. A. Tel. 3718.
Försäljningsbodar:
Högbergsgatan 27, Malmorgsgatan 6.
A. T. 1520. A. T. 11241

Prima torr Björk-, Al- o. Barrved samt Anthracit, Kol o. Kokes

hos
J. O. OLAUSSON,
ROSLAGSGATAN,
midt för Tegnergatan.
Allm. Tel. 62 79.

Mången frågar: **Breflåset?**
Hvad är det nya
Jo! Breflåset är, helt enkelt, en extra försigling som kan fästas till hvarje bref, och omöjliggör brefinnehållets lönliga uttagande. 10 st. breflåsar för 50 öre. Hos bok- och pappershandlare, eller portofritt, om beleppt i frim. insändes till E. Cohns tryckeri, 34 Kungsgatan.
3.000 st. breflåsar sålda under dec. f. å.

Utbjudes hyra.

I anseende till ägarens vistande i stad utbjudes att hyra det hela eller blott en våning af en lägenhet, som består af ett tvåningshus innehållande 12 rum, 2 kök, garderob och vind jämte alla behöfliga uthus såsom bodar, källare, bryggghus, stallrum, hönshus m. m., allt i godt skick. Till lägenheten hör god trädgård och hela arealen utgöres af en hektar (2 tunnland) till största delen mycket god sandmylla. Stället — af läkare visorderadt vara beläget i en särdeles sund trakt — ligger vackert invid skog och större sjö med några minuters väg till kyrka och järnvägsstation, där tillförseln är riklig och där nästan alla slags handverkare finnas samt nära stad (Vexjö).
Uppgörelse kan ske genom att vända sig till löjtnant Kjellson, Hofmanstorp, eller postmästare Landergren, Kongelf.
(G. 10376)

Köp inga symaskiner!
Rådfråga eder först! Ni kan för samma pris erhålla en symaskin, på hvilken ni kan brodera alla slags broderi utan apparater, och som är er till dubbel nytta. Den bästa undervisning i broderi lämnas å såväl gamla som nya symaskiner. Beställningar i broderi emottagas. FR. A. NILSSON, Floragatan 19, 1 1/2 tr.

En mångårig, välskött Sybehörsaffär
med stor kundkrets, belägen vid en af Stockholms mest trafikerade gator, kan af solid köpmän få övertagas. Svar till »God framtid», Dagens Nyheter Hufvudkontor. (111)

Stockholms Ambyrå,
Brahegatan 17, anskaffar ammor och barnsköterskor. Fru Cederlöf. Allm. t. 5005.

LEDIGA PLATSER

ETT FLERTAL utmärkt goda platser för lärarinnor samt hushållskunniga flickor finnas att skyndsamt söka å Nya inackorderingsbyrå, Brunkebergsgatan 3 B, Stockholm. Etabl. 1887. (120)

LÄRARINNA.

En anspråkslös och barnkär lärarinna erhåller plats nu genast i enkelt hem på landet att undervisa fem barn i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbeten. Svar med uppgift å lönepretentioner jämte fotografi sändes till »S. J.», Ulfstorp. (131)

LÄRARINNA, som är villig och pliktig att äfven deltaga i lättare inomhus förefallande göromål, önskas med snaraste för en 8 års gosse och 6 års flicka. Betyg och rekommendationer samt fotografi jämte uppgift å löneanspråk torde sändas till komminister J. Eklöf, Beateberg, Skaraborgs län. (96)

Plats som Föreståndarinna

för nyinrättad Barnkrubba i Borås är ledig att tillträda den 1 nästa april. Ansökningar jämte vederbörliga intyg om sökandens kompetens insändas före 1 mars till Fru Leonore Odencrans Borås. (S. T. A. 68628)

HUSMAMSELL,

frisk, enkel och anspråkslös, kunnig uti alla, vid ett medelstort hushåll förekommande göromål, får genast anställning i familj på herrgård å landet inom Vesterbotten. Reflekterande behaga, med uppgift om ålder, rekommendationer, förut innehafta tjänster samt löneanspråk svara under märket »Enok», adress S. Gumellii Annonbyrå, Stockholm. (G. 224)

FÖRMÖGET FRUNTIMMER, bildad och språkkunnig, erbjödes en förtroendepost mot lön eller del i vinst. Ansökningar med alla upplysningar, rekom. och fotografi sign. »Förtroendepost» till Handelstid. Affärsbyrå, 16 Narvavägen, Sthlm. (G. 10363)

BARNFRÖKEN

(eller stadgad jungfru) frisk, enkel, anspråkslös och verkligt barnkär, van vid spädat barns skötsel samt lättare inomhus förefallande göromål, sömnad m. m. erhåller plats på landet nära stad. Den, som ej är barnkär, arbetsam och ordentlig, torde ej göra sig besvär. Svar åtföljdt af betygsafskrifter, uppgift å löneanspråk, ålder och om möjligt fotografi torde sändas till »April 1900», Kalmar p. r. (99)

ETT ENKELT hem på landet önskas genast en anspråkslös flicka, ej under 25 år, att undervisa i språk, musik och handarbete. Svar märkt »Z. Y.», Wrigstad p. r. (97)

Vid Borlänge samskola

önskas undervisningsvan lärarinna genast. Undervisningsämnen: engelska, franska och vanliga skolämnen. Lönen för värtmeriden 850 kronor kan för nästa läsår beräknas blifva 750. Tillfälle till extra inkomster. OLOF HJORTH, föreståndare. (102)

TILL VÄRFLYTTNINGEN.

En verkligt skicklig, erfaren och ordentlig hushållerska, som på eget ansvar kan sköta matlagning och konservering uti ett större finare hem, får plats. Utmärkta rekommendationer fordras. Svar till »Samvetsgrann», Iduns exp, Sthlm. (109)

PÅ EGENDOM i Södermanland önskas till våren en hederlig och dugande hushållerska, väl van och förfaren i alla vid ett större landhushålls skötande förekommande göromål. Betygsafskrifter jämte om möjligt fotografi torde sändas till Fru I. Lundh, Magda & As.

EN ANSPRÅKSLÖS, bildad flicka, kunnig i matlagning och sömnad erhåller plats som hushållsföreståndarinna i Nykarleby, Finland, hos fru Aina Strandell. Svar jämte löneanspråk emotes under adr. Apotekaren Ivar Strandell. (113)

EN ANSPRÅKSLÖS, bättre flicka kan få plats i familj att hjälpa husmodern med såväl gröfve som finare sysslor. Fotografi jämte uppgift om ålder, pretentioner och löneanspråk samt betyg eller referenser torde med snaraste sändas under adress »N. N. 1900», Annonskontoret Svea, Norrköping. (Svea 49)

LÄRARINNOR, Vårdinnor, Sällskapsdammer, Affärs- och Hushållsbiträden få goda platser genom Norra Inack.-Byrån, Mäster-Samuelsg. 62, Stockholm. 11-3.

ETT PRÄSTHUS i en af mellersta Sveriges städer sökes vårdinna. Hon bör äga förmåga att med sparsamhet och ordning sköta hushållet och förestå huset, i händelse af behof själf lägga hand vid matlagningen, äga de egenskaper, som fordras för att med omhett uppföstra en fyraårig gosse och en sexårig flicka, vara bildad, äga godt lynne och ett kristligt sinnelag, ej under 30 år. Svar med styrkande af sin kompetens, uppgift om villkor samt åtföljdt af fotografi sändes till »115», Karlstad. (94)

Barnfröken

erhåller nu genast plats att sköta 3 flickor om 3, 7 och 10 år samt deltaga i inomhus förefallande göromål. Helst kunnig i sömnad. Betyg, fotografi och uppgift om löneanspråk torde sändas till »H.», p. r. Postkontoret Victoriagatan, Göteborg. (57)

FÖRMÄNLIG PLATS.

En ordentlig och kunnig hushållerska, omkring 30 år gammal, erhåller plats å Växjö hospital den 1 nästa februari mot en årlig lön af 300 kr. samt allt fritt. Goda betyg och referenser erfordras. (G. 10224)

EN UNG DAM, skicklig i diverse handarbeten, särskildt läderplastik eller gyllenslidsimitation, får plats några veckor på landet, dels för att utföra, dels för att lära undervisning i ofvannämnda saker. Svar med uppgift om lönepretentioner sändas till fru E. Lundquist, Ströms Bruk, Via. (71)

FÖR EN SNÄLL, allvarlig och pålitlig flicka finnes i april plats som barnjungfru, hufvudsakligast för att sköta ett spädat barn. Svar med uppgift om ålder, pretentioner m. m. sändes till »E. F.», p. r. Lidköping. (G. 94760)

Direktris

för min Linne-Syatelier sökes, och kan förmånlig plats genast erhållas. Sökande bör vara kunnig såväl i sömnad som tillskärning och profning af finare damunderkläder. Någon kändedom uti tyska språket önskvärd. Lämplig person kan erhålla någon tids ytterligare utbildning såväl här som i utlandet. Ansökningstid kl. 10-11 f. m.

K. M. Lundberg.

Hushållerska.

På en större egendom i mellersta Sverige är med anledning af sjukdomsfall hushållerskeplatsen ledig att genast eller senast 1 maj tillträdas. Därtill önskas en hederlig och allt till ett landhushåll hörande fullt hemmastadd person, hvar till särskildt räknas skicklighet i finaste matlagning och inläggningar. Ansökningar åtföljda af betygsafskrifter och tillförlitliga rekommendationshänvisningar insändas till »P. A. E. 4681», adress S. Gumellii Annonbyrå, Stockholm. (G. 94361)

Uti ett ungarlshem i Norrland

önskas en glad och treflig, huslig, musikalisk, bildad, medelålders flicka, för att vara behjälplig vid de i ett enkelt hushåll förekommande göromålen, äfvensamt att bidraga till nöje och trefnad i hemmet. Svar, helst med fotografi till »Huslig trefnad», insändes till Iduns expedition före den 1 februari. (16)

HUSHÅLLERSKA.

På stor herrgård i mellersta Sverige blir hushållerskeplatsen ledig 24 april. Därtill önskas en ordentlig, samvetsgrann och fullt pålitlig person, hemmastadd uti allt hvad till ett landhushåll hör. Skicklighet i verkligt fin matlagning fordras. Ansökningar jämte betygsafskrifter och tillförlitliga rekommendationshänvisningar sändas till »J. M. S.», adress S. Gumellii Annonbyrå, Stockholm. (G. 94792)

ANSPRÅKSLÖS, bildad flicka, kunnig i matlagning, sömnad m. m. samt barnkär, får plats nu genast. Betyg, fotografi och löneanspråk till Fru Elin Risberg, Ekergården, Skara. (95)

PLATSSÖKANDE

EN VILLIG duglig, anspråkslös, bildad 25-årig flicka önskar plats till våren i god familj. Ordentlig och pliktrogen. Kunnig i matlagning och alla inomhus förefallande göromål. Lön önskas. Svar till »Anna-Lisa 1900», Landskrona p. r. (104)

EN ENKEL, bildad flicka, arbetsam, kunnig i matlagning, bakn., sömn. och väfn., önskar plats att gå från tillh. Svar till »Duglig», Iduns exp. (105)

PLATS ÖNSKAS af 24 år gammal flicka med flerårig vana vid skrifgöromål hos jurist eller annan tjänsteman. Är, om så önskas, villig äfven deltaga i husliga göromål. Svar till »E. M.», Iduns expedition. (103)

27 ÅRS FLICKA från landet som genomgått kurs i matlagning och som biträde vid ett mindre landhushåll, önskar plats som hushållsbiträde. Svar till »E.» emotes tacksamt under adress S. Gumellii Annonbyrå, Stockholm f. v. b. (G. 94689)

UNG KVINNIG GYMNASI önskar plats i familj för att gifva massage. Äfven villig deltaga i de husliga göromålen. Svar märkt »Gladlynt 1900», Iduns exp. (101)

UNG FLICKA af god familj, som genomgått hushållsskola, samt är kunnig i konstväfnad önskar plats i trefligt hem. På lön fästes ej afseende. Svar till »Maria», Askersund p. r. (90)

KONTORSPLATS i Stockholm eller Göteborg önskar ung flicka, som genomgått åttaklassigt läroverk i Stockholm samt har redig och vacker handstil. Svar till »M. G.», Askersund p. r. (91)

UNG BILDAD FLICKA önskar plats som sällskap eller lektris i fin familj. Svar emotes till »L. R.», Askersund p. r. (92)

EN BARNLÖS 25-ÅRIG FRU af aktad familj med god bildning, fördelaktigt utseende samt stor vana i alla husliga göromål och skicklighet i alla slags handarbeten, önskar plats som hushållsföreståndarinna hos bildad aktingsvärd änkling eller ungarl eller och som biträde åt frun uti godt hem i stad eller på landet. Svar med lönevillkor till »S. Ö.», Tidningskontoret 8 Observatoriegatan. (S.T.A.68591)

EN UNG, bättre flicka, kunnig i finare handarbeten och äger en god handstil, önskar plats som hjälp och sällskap i familj. Är musikalisk och gladlynt. Svar till »Dagmar 18 år», Iduns exp. f. v. b. (88)

UNG, BÄTTRE FLICKA önskar plats i godt hem som sällskap åt äldre dam, ell. som lärarinna åt minderåriga barn i vanl. skolämnen, språk och musik. På lön fästes ej afs. blott att bli mottagen som familjemedlem. Svar till »I-g», Iduns exp. (106)

VÄRDINNA.

Ett bättre fruntimmer med flerårig vana att förestå hushåll, önskar plats hos bildad änkan. Är kunnig i såväl enklare som finare matlagning, handarbeten m. m. samt att handhafa tjänare. Svar till »E. A. C. B.», Tidningskontoret Humlegårdsgatan 9, Stockholm. (106)

EN STILLA

och allvarlig flicka önskar plats å kontor eller affär (helst pappersaffär). Innehaft mångårig plats å annonskontor men önskar ombyte. Svar emotes tacksamt under adress »Pålitlig», Annonbyrån Svea, Örebro. (Svea 1582)

VÄRDINNA.

En bildad, tysk dam af god familj önskar plats i bättre familj i stad eller på landet som hushållsföreståndarinna. Den sökande, kunnig i svenska språket, är väl förfaren uti allt, som hörer till skötandet af ett välordnad hem. Barnkär och pliktrogen. Svar till »D. 10», Iduns exp. (86)

EN UNDERVISNINGSVAN flicka, som genomgått småskoleseminarium, önskar plats i god familj, är villig att läsa med barn samt deltaga i skrifgöromål. Tacksamt för svar till »Genast O. V. A. L.», Annonbyrån Svea, Örebro.

DUGLIG, ordentlig, bildad flicka, kunnig i matl. bak., syltn., sömn. Söker plats. Musik., godt lynne. Svar »Enkel, samvetsgrann», S. Gumellii Annonbyrå. (G. 304)

PLATS önskar Lärarinna, van undervisa i alla ämnen, språk, musik, handarb. Barnkär, pliktrogen. Svar »Godt sätt», adr. S. Gumellii Annonbyrå, Sthlm. (G. 305)

KVINNLIG GYMNASI

som genomgått Liedbeds institut önskar mot fritt vivre plats i familj. Svar till »Lisa», Ystad, p. r. (127)

EN 20-ÅRS FLICKA

önskar plats, helst på landet, att gå vänlig husmoder tillhanda. Något van vid husliga göromål samt kunnig i handarbeten. Svar emotes tacksamt under adress »A. N.», Nord. Annonbyrå, Göteborg.

SJUKSKÖTERSKA, bildad, examinerad, önskar fast plats antingen privat eller på lasarett. Svar märkt »Z.», Helsingborg, p. r. (115)

OBSERVERA!

I bättre hem önskar ung, bildad flicka plats, van vid skrifgöromål, kartritning, kunnig i enkl. matlag., sömn., hand. Villig deltaga i lättare hushållsgöromål. Önskar framför allt att anses som familjemedlem. Lön önskas. Goda ref. Svar till »Händig», p. r. Hernösand. (117)

OBSERVERA!

I bättre hem, önskar ung, bildad flicka, plats, som sällskap och hjälp, helst i äldre familj. Glad och vänligt sätt. På lön fästes mindre afseende. Goda rek. Svar till »Anna Lena», p. r. Hernösand. (116)

EN UNG, bättre flicka söker plats i familj att gå från tillhanda. Svar till »19 år», Tidningskontoret, Kungsgatan 14. (128)

VÄRDINNEPLATS.

Ung, musikaliskt bildad officersfru (enkefru) med jämnt och gladlynt, hemmastadd i husliga göromål och van att handhafa tjänare önskar plats i respektabelt hem. Närmare underrättelser lämnas i Sthlms Förmiddlingsbyrå, N:r 3 a Sibyllegatan af Fru Adlercreutz. (123)

EN UNG, snäll, glad och ordentlig flicka, som genomgått fullst lärover, för flickor, kunnig i matlagning, önskar nu genast plats, helst i Stockholm eller i dess närhet, att gå frun till handa. Svar till »J. L.» torde godhetsfullt sändas till Iduns exp. f. v. b. 130

BILDAD flicka af god familj önskar plats som sällskap och hjälp hos ensam dam eller i familj. Goda rekommendationer finnas. Upplysningar lämnas af fröken Elin Schultz, Norrköping. (129)

GBILD junge Deutsche, die seit Juli i Schweden. u. v. d. Frühjahr nicht nach Deutschland zurückkehren will, sucht Unterkunft in feiner Familie ohne geg. Vergütung, z. Conversation f. gröss. Mädchen, Hilfe im Hause, oder als Reisebegleiterin. Off. erb. unter »H. F. 92» a. d. Exp. d. Ztg. Idun. (129)

SOM HJÄLPREDA eller att på egen hand sköta hushåll, önskas plats af bildad flicka, kunnig i matl., bakn., väfn., söm. Svar »Idog» Iduns exp. f. v. b. (124)

LÄRARINNA, skicklig i alla svenska ämnen, språk, musik, handarbeten, önskar plats. Barnkär, pliktrogen. Svar till »Goda framsteg», Iduns exp. f. v. b. (126)

VÄRDINNEPLATS sökes af ett medelålders musikaliskt fruntimmer, af god familj. — Den sökande har förut innehaft liknande plats. Svar till »N.», Båstad, p. r.

EN UNG, bildad, barnkär tyska, önskar plats i familj i början af februari för att deltaga i husliga göromål. Svar till »Tyska», prästgården, Frykerud. (135)

UNG FLICKA,

20 år, önskar plats som sällskap och hjälp hos äldre dame eller herre. Är kunnig i alla finare handarbeten. Genomgått kurs i matlagning, Vackra Betys och rekommendationer. Svar till »C.», p. r. Landskrona. (G. 10592)

EN BÄTTRE, 28-års flicka önskar sköta ensam persons hushåll eller och plats i familj, där hon kan vara husmoder behjälplig i hushållsgöromål och sömnad. Svar till »E. W.», p. r. Kristianstad. (118)

MOT FRITT VIVRE önskar en glad och frisk 19-årig flicka från landet, plats i bättre familj, helst prästfamilj, som hjälp och sällskap. Vill blifva ansedd som medlem af familjen. Svar torde skyndsamt sändas till »X. Y.», Sala p. r. (121)

EN UNG FLICKA, musikalisk, intelligent, som genomgått högre elementarskola för flickor, önskar blifva anställd som sällskap för att gå frun tillhanda, samt, där mindre barn finnas, med dem läsa hemläxor. Hr Kamrer P. Joh. Rosenberg, Landskrona, har godhetsfullt lofvat meddela närmare. (73)

EN BILDAD 19-årig flicka söker plats till sommaren, som hjälp och sällskap i bättre familj. Är kunnig i enklare matlagning, finare handarbete och musik. Någon lön önskas. Svar torde insändas till »Lilla hjälperdan», Kalmar p. r. (72)

FIL. KAND., med rekommendationer af rektorn vid Ystads läroverk, söker plats som informator. Svar till »X. Y.», p. r. Ystad. (S.T.A.68429)

HUSMÖDRAR!

En ung flicka önskar mot fritt vivre komma i god och vänlig familj, helst på landet, för att få deltaga i hushållet och anses som familjemedlem. Svar märkt »1900», Gefle p. r. (67)

EN UNG anspråkslös flicka, önskar plats i bättre familj att gå frun tillhanda ell. som sällskap, nu ell. till våren. Kunnig i finare handarbeten. Svar emotes tacksamt till Signe Lundén, adr. Bollnäs. (127)

SJUKGYMNASI. Kvinnlig ex. sjukgymnast önskar efter 15 april plats vid badort, i enskild familj eller som sällskap medfölja utomlands. Innehar för närvarande plats i England. Svar till »Gymnast. O.», Tidningskontoret, Östra Larmg. 1, Göteborg.

UNG, ANSPRÅKSLÖS FLICKA från landet önskar till våren ell. för plats i fam. att deltaga i husliga göromål, hvari hon är van; är dessutom kunnig i väfnad och finare handarbete. Rek. och bet. finnas. Lönepret. små. Svar till »Anna», adress Grängen. p. r. (78)

JUNGE DAMEN

finden in gebildeter Familie Dresden Pension und Unterricht in Musik und Wissenschaften, auch Gelegenheit zu andern Studien. Beste Referenzen.
Adresse: Frau L. Zieger, Chemnitzstr. 20, II. Dresden. (G. A. M. 59334)

TÖCHTERPENSIONAT, LÜBECK.

Eine Dame die viele Jahre als Erzieherin in England thätig war, wünscht junge Mädchen bei sich aufzunehmen u. verspricht sprach, Ausbildung u. liebevolle Pflege. Beste Rek. Prospekte durch die Vorsteherin Ida Lücke, Breitestr. 79.

GUNNERDUS HUSHÅLLSSKOLA mottager inackorderingar på längre eller kortare tid. Undervisning i allt, som hör till ett väl ordnat hem, konstväfnad, glödnitning, bastarbeten m. m. Pris 55 kr. pr. månad. Vidare underrättelser genom fru Signe Westerdal, Alsters station. (114)

STOCKHOLM. En ung flicka önskar nu genast för erh. af sjukgymn. 3 mån. inack. i treflig, finare familj. Villig deltaga i hushållsbestyren. Utöfning svar till »Norrlandska», Ljusdal p. r. (89)

MESEMOISELLES DURÉ

32, Rue de Strasbourg, Nancy, France, medlemmar af Alliance française, mottaga unga damer till undervisning och inackordering för 100 fr. i mån. All. franç.s kurser f. läroinnediplom i franska betalas m. 40 fr. f. 40 lektioner af lycieprofessorer. Examina i april, juli o. oktober. Upplysningar af rektor C. O. Arcadius, Växjö, o. fr. Th. Kullgren, Kjellbergsska flickskolan i Göteborg.

HELINACKORDERING och PENSION I TYSKLAND till våren, erhålla unga flickor i en vänlig, fin familj, i vacker stad i närheten af Lübeck. I tyska språkets t. lande, skrifvande och grammatik samt i hushållsgöromål lämnas undervisning. Pris 650 kr. pr år. Bästa referenser. Svar till »L. 3», Iduns exp. (87)

EN UNG, BÄTTRE FLICKA, söker härmed inackordering i någon bättre familj på landet, där ungdom och umgänge finnes, helst i närheten af stad. Svar till »N. N.», p. r. Sköfde. (83)

INACKORDERING PÅ LANDET eller och i mindre stad önskas för en klen 11-årig flicka i en god familj med icke för många barn. Önskligt vore om i familjen finnes en jämnårig flicka, med hvilken hon i mån af krafter kunde deltaga i undervisningen. Svar härför närmare uppgörelse torde märkt »E. A. W.», p. r. adresseras till Victoriagatans filialpostkontor, Göteborg.

Gahnelit
för munnens, svalgets och hudens
m. m. vård
tillverkas under kontroll af Professor
CARL SUNDBERG.
Öfverfettad
Gahnelit-tvål.
Ny, pillerad tvål,
gör huden fin och mjuk.

KÖKSALMANACK

Redigerad af MATHIOLA.

FÖRSLAG TILL MATORDNING
FÖR VECKAN 28 JAN.—3 FEBR.

Söndag: Tomatoppsa; ugustekt lax; stekt hare; marengsuise.
Måndag: Kroppkakor; körsbärsoppsa.

Tisdag: Soppsa på harskrof; stekt helgefunda med kaprissås.
Onsdag: Jordärtskockspuré; kalfstek.

Torsdag: Ärtor med fläsk; spansk brödpjramid.

Freitag: Ragu på kalfstek med macaroni; saftkräm med mjölk.

Lördag: Ärtpuré; kalops med potatis.

RECEPT:

Tomatoppsa: Buljong uppkokas med så mycket tapiocagryn, att den blir simmig; puré af inlagda tomater lägges, så mycket man behagar, får koka upp och silas. Påsättes åter, kryddas med salt och peppar efter smak, och då den kokat upp, ihålles ett eller ett par glas madeira eller sherry. Serveras med rostad bröd.

Ugustekt lax: Härtill tages midtstycket af laxen, som klyfves och urbenas. Ett par äggulor vispas med några skedblad tjock grädd och laxen bestrykes på kötsidan därmed. Bestrys rikligt med rifebröd och insättes med smör under i långpanna att stekas i ugnen. Då den börjar se litet gulbrun ut, skall den uttagas och ännu en gång öfverstrykas med ägg och grädd, samt bestrys med rifebröd, hvarefter den insättes att fullstekas. Serveras med brun champignonsås, vinsås eller kaprissås.

Marengsuise: 10 äggulor silas till hårdt skum och däri nedrörs 425 gr. strösocker. I en stadig strut med något stor öppning nedtill hålles nu smeten och tryckes ut i tre (eller flere ringar), en större och de andra mindre. Dessa gräddas i mycket svag ugn — få blott bli matt blekgula. Uppläggas på tårtfat öfver hvarandra med kräm emellan, sylt, smöros eller dylikt.

Spansk brödpjramid: Hvetebrod, som ej får vara färskt, skäres i skifvor, och om kanterna äro hårda, bortskäras de. Skifvorna nedläggas i ett djupt fat och öfvergjutas med följande kräm: en half liter rödvin eller franskt vin uppkokas med 125 gr. socker, hvarpå man afrifvit det gula skalet af en half citron (eller mera, efter behag) samt afredes med 30 gr. rismjöl, hvarefter 6 äggulor vispas däri, tills det skummar

Kongl. Hofleverantör

Winborgs

Ättikssprit
på flaskor för utspädning

sig och är färdigt att koka upp; aflyftes och vispas tills det svalnat, då det hålles öfver brödet, som ligger däri att blötas i en fjärdedels timme. Skifvorna vändas sedan i rifebröd och stekas i smör. Uppläggas och få kallna något, hvarefter de beläggas med sylt eller äppelmos och uppläggas korsvis, glest, öfver hvarandra till en pyramid, som öfverdrages med de 6 äggulvorna, som med några skedblad socker slås till hårdt skum. Pyramiden insättes i svag ugn att få ljusgul färg.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinna äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

Augusta. Ni kan lämpligen använda jodjarnpiller, tre vid hvarje måltid (alltså nio om dagen). Bör alltid tagas 6—8 veckor i sträck. Dessutom för hvarje dag kokt frukt och hafegrynsgröt.

Beda. Se svar till Pansy i n:r 3.

Knoppen. Ni kan ej bli kvitt detta onda förr, än ni kommit till den ålder (25—27 år), då själva anlaget vanligen upphör. Tills dess måste Ni så godt som oafbrutet begagna någon behandling, som kan motarbeta detsamma. Ni kan t. ex. försöka att hvar annan vecka tvätta ansiktet grundligt på kvällen med (aseptin-)tvål och varmt (40 grader) vatten och därefter inguida en salva af 3 gram fäldt svafvel, 1 gram salicylsyra, 25 gram lanolin och 5 gram flytande paraffin. På morgonen aftvättas med tvål och kallt vatten. Under de veckor, Ni gör uppehåll, göres blott en tvålvtättning morgon och afton, så att den genom salvehandlingen uppkomma stråfheten och fällningen i huden hinner gå bort. — I de flesta fall behöves emellertid därtill en inre behandling, en inre behandling, beroende på de sjukliga rubbningar, som kunna förefinnas (nervsvaghet, bleksot, blodbrist, magkatarr, förstoppning o. d.), och som dessutom äfven den yttre behandlingen kan vara olika allt efter hudens och åkommans beskaffenhet, så är det nog alltid fördelaktigt att, om tillfälle därtill ges, rådfråga läkare, helst specialist (Stockholm, Göteborg).

20-åring. 1) Se svar till Familjedotter här nedan. 2) Tag vid dessa tillfällen 1—2 matskedar af en lösning af bicarbonat (20 gram) fenkålvatten (200 gr.) 3) Det viktigaste är att sörja för daglig och ej för hård aföring genom att noga iakttaga lösende diet (kokt frukt, hafegrynsgröt och Gralambrod för hvarje dag) och eventuellt därtill 1—2 teskedar sammansatt lakrispulver på kvällen. Utvärtes vid svulnad och ömhet blyvattenskompresser, växlade hvar femte minut. I svårare fall operation.

Lissie. 1) Det finnes blott ett effektivt medel, och det är s. k. elektrisk epilator (utföres af specialister i hudsjukdomar). Alla andra medel såsom brännalvor (äfven de mest utpuffade o. d. verka, liksom utryckning, blott tillfälligt och dessutom förvårdande på åkommnan. 2) Ja, Ni kan åtminstone försöka detsamma.

En fattig läsarinna. För att säkert afgöra, om Er urins utseende har något att betyda (äggulvittsjuka o. d.), behöfves en undersökning af urinen. Sannolikt har emellertid den omtalade beskaffenheten af densamma intet att betyda, utan härrör blott af vissa nervösa rubbningar, förorsakade af ofvannämnda sorgen.

Familjedotter. Beror oftast på bleksot (blodbrist), och, om så äfven här är fallet, gäller det naturligtvis att behandla denna på lämpligt sätt.

B. G. Det är naturligtvis mycket svårt att utan undersökning besvara Er spørsmål, men sannolikt är massage det enda, som är lämpligt. Jämför i öfrigt svaret till En tacksam prenumerant i n:r 3. Zoraida. Ni kan försöka att fyra gånger dagligen gifva henne en tesked af följande mixtur: salicylsyrad vismut, 5 gram, gummislem, 20 gram, apelsinsyrup, 20 gram, destileradt vatten, 60 gram (omskakas!). Minska hennes flytande föda till ungefär hälften.

O. 20 år. Vänd Er till Ortopediska institutet i Stockholm.
Prenumerant sedan 1889. Hvad som skall användas, beror naturligtvis på orsaken. Vänd Er därför personligen till läkare.

Emelie. He!t säkert kan Ni blott genom massage få hjälp för detta. Men den bör ges af fullt kompetent person. Barnet är nog oförståndigt att ej inse, att dylika frågor ej kunna besvaras i en tidsnings spalter.

D r — d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande hustiga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra

BARNÄNGENS
antiseptiska
Vademecum.
Nutidens yppersta
toalettmiddel.
Oskadligt. Välmakande. Äger största antiseptiska värde. Är mångsidigast gagneligt. Blir i längden billigast.

hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 47. Med slät klot klädda bokpärmar (röda och bruna) ha genom vattenstänk fått fula fläckar. Huru skola dessa borttagas eller göras mindre synliga.

M. L.
N:r 48. Hur tillredes god punch?
N:r 49. Hvar får man köpa mandoliner, och hvad kosta de?
Prenumerant 1900.

N:r 50. Hvar får man köpa rullskridskor? Finnes patent på dem?
En fru Nadja Frank-beundrarinna.

N:r 51. Kan någon upplysa om af hvilken kompositör en visa, innehållande orden »Er det möjligt, att man sa leke kan med hjerten», är satt i musik?
Lisa.
N:r 52. Finnes någon bok, som innehåller afbildningar af »Ex libris»? Hvad är titeln och pris å densamma?
Pelle.

N:r 53. Hur få nickelpjeser vackra, hvilka blifvit grälläckiga?
Lovi.

N:r 54. Hur skall man få silfver blankt, frågor
Lovi.

N:r 55. Finnes någon yrkesskola för unga invalider, som t. ex. mistat en arm? Och hvar?
Fridolf.

N:r 56. Finnes något, ej krångligt sätt, att själf undersöka, om tapeter eller tyger äro giftiga? Har läst om att undersökning af arsenik förekommit genom att koka provet i saltsyra, hvarefter ett lagadt bladguld (oakta), i händelse arsenik skulle blifva mörkt. Är detta tillförlitligt?
M. L.

N:r 57. På en blå ylleklädning har jag fått fläckar af hvit oljefärg och på en svart en tjärfläck. Huru skola dessa tagas bort?
Lovi.

N:r 58. Min man (33 år) lider af nervsjukdom och måste föra diet, är ytterligt kraftlös och afngrad. Kunde han blifva fet, finge han krafter, och det onda skulle för ge med sig. Hvad skall han äta för att bli fet?
Bekymrad fru.

N:r 59. Vill någon kompetent person gifva mig ett godt råd? Jag har en dotter, som i vår går ut 7:de klass i vanlig elementarskola. Skall i höst fortsätta sina studier i Stockholm för studentexamen. Hvilka skolor i Stockholm äga dimissionsrätt? Huru många års studier behöfves för flickor (från vanlig 7-klassig elementarskola) för studentexamen? Hvilka kunskaper fordras för inträde? Huru skall jag få prospekt från olika skolor?
Fru i Köping.

N:r 60. Huru skall man taga bort hvit ohyra på palmer? Har försökt med såpvtättning, men utan resultat.
Annika Wall.

N:r 61. Till hvad skall man använda svarta och kulörta sammetslappar, 7 å 8 cm. i fyrkant, frågor
Lilla Minnmt.

N:r 62. Kunna alla lära sig att säkert med blicken uppfatta allt hvad som säges, utan att den talande behöfver bemöda sig om, att underlätta uppfattningen genom att tala långsamt eller på ett mera synbart sätt?
Beror det ej till största delen på den talandes förmåga att tala på ett åskådligt sätt?
Huru lång tid fordras, och hvad kostar det att få lära labiologi, frågor
Skåning.

N:r 63. Vill någon gifva mig en beskrifning på s. k. »smålandskorv»?
Tycho.

Cloettas
Bröstkarameller,
tillverkade enligt läkare-recept, äro absolut de mest välgörande för hosta och heshet. — OBS! Hvarje karamell är stämplad »Cloetta». — Erhållas hos alla specerihandlande.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmannas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer å den fråga de gälla. At de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfylltsgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

DE TRE PRISEN

— hvardera å 25 kr. — för frågo-besvarande under 1899 hafva tilldelats signaturerna Olga, Mina Iloinen och Karla Rönne, och torde dessas innehafvarinnor benägnast å vår byrå lyfta prisen.

N:r 1410. Författaren är Levi Rickson, medarbetare i Nerikes Aftonbladet, Örebro. Inga af hans dikter äro satta i musik.

N:r 1411. Möblerna de båda rummen till matsal och sängkammare. Förmak kan man godt undvara och mottaga främmande i matsalen. Förutom skänk, 6 stolar, matbord och serveringsbord i valnöt kan man i ett hörn af rummet eller mellan fönstren placera ett fantasibord med bladväxt och bredvid detta 2 emmastolar.
Välamöbler — adress Väla — kan man beställa enkla, smakfulla och billiga, efter egen smak.
Sängkammarmöbel i hvitmålad furu: tvänne sängar, lavoar, byrå med spegel, linneskåp. Handväfda mattor och öfver dessa hvita linnegångmattor. Tunna muslinggardiner med rynkade kappor. Lätt dörrdraperi af samma sorts tyg åt sängkammaren och mörkt ylle åt matsalen.

N:r 1425. Uppgif er adress till »J. A. G.» Poststationen 18, Tegnergatan.
N:r 1425. Skrif till H. Arvedson, Åstorp, Hedsensö.

N:r 1426. Här har ni ett recept på metvurst. Då ett svin är sönderhugget, tages af rygg- och mellanfläsk så mycket späckfläsk och kött, som man vill hafva myckenhet korf. Det köttet, som ser magrast ut, tages till metvurst. Det renaste köttet på bakkdelen af oxkött skäres i tärningar, bultas och hackas; på samma vis fläskkötet. Man skär det feta späckfläsket af ryggen, och om det ej räcker, så tages det fetaste af mellanfläsket, (det skrapas af kring sidorna, så att intet smolk sitter kvar). Häraf skäras fina tärningar, hvilka utbredda på bräden få stelnas. Man väger af det hackade 4 skålp. svinkött och 4 skålp. oxkött, hvilket lägges i en ren balja med 5 skålp. fläsktärningar och följande kryddor: stark- och kryddpeppar, muskotblomma, nejlikor, ingefära, två matskedar af hvarje, och salt, allt grofstött, samt ett kvarter godt öl och ett kvarter rödt vin. Detta arbetas med händerna en half timme, eller tills det kännes smidigt, hvarefter det stoppas i raka oxstjeler, tre kvarter långa och omknutna i ena änden; de stoppas så hårda som möjligt, hvarefter de uppläggas bredvid hvarandra på rena bräden, öfverströms med litet fint salt och få så ligga i ett eller två dygn. Man kramar därpå ytterligare ihop korven det hårdast möjliga och knyter om den. Då korven skall rökas, lägges 4 träspjolar kring hvarje korf och bindes hårdt med segelgarn. Korven rökes i 2—3 dagar. Efter rökningen förvaras den i halm och enris, men man får lof att se efter, att den ej möglar. Om den skulle mögla, aftorkas det fuktiga och korven upphänges ännu ett par dagar att torka.

N:r 1439. Om W—r sänder sin adress till undertecknad, skickas genast de önskade verserna.
Fröken J. Brander, Mästern Samuelsg. 17, Stockholm.

N:r 1445. Insänd adress och porto till Iduns redaktion.
N:r 1456. Säkrast och bäst är att använda slammad krita, för smakens skull upplagd med violrot.
Mina Iloinen.

N:r 1459. Åtminstone har man förr fått köpa servettmodeller, gjorda af silkespapper, hos Arbets-Myran i Stockholm.

N:r 1465. Rekvirera A. Kallio's finska språklära hos Akademiska bokhandeln i Helsingfors.
Mina Iloinen.

N:r 1477. W. Heimburg.
Mina Iloinen.

N:r 1484. Hotell Kronprinz, Berlin, Louisen Str. 30. Pris per dygn från 3—5 R. M. till högre priser.
Mina Iloinen.

N:r 1486. Att ni icke skall undandraga er den förtalades sällskap tyckes framgå af följande:
1) Det är rätt att stöja den orättvist beskyllda och behandlade, såsom det alltid är rätt att söka stå på oskyldighetens sida.
2) Hon behöfver nu den lilla hjälp hon kan erhålla.

FREJA-MAGASINET
C. E. LAGERSTRÖM
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM.
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTGATAN 18.
29 DROTTNINGGATAN 29.
KONTOR OCH LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

3) Hvad blefve det af er och oss alla, om medmänskior, då en misstanke fallit på oss eller till och med då vi gjort något illa, skulle öfvergifva oss?
4) Glädjen att en gång få höra detta ord: »Alla andra tänka illa om mig och vända sig från mig, men du tänkte godt om mig; det skall jag aldrig glömma.» är verkligen värd att lida något för.

Men är ni ock viss på, att er vän är så oskyldig? Och om klandret har något berättigadt i sig, äger ni kraft att i alla fall stå såsom hennes vän och göra henne den väntjänst, hon då behöfver?
Götrik.

N:r 1486. Tänk er själf i hennes belägenhet och handla därefter.
Mina Iloinen.

N:r 1487. Vänd er till optiker Collin vid Fredsgatan i Stockholm.
Mina Iloinen.

N:r 1490. Svarta eller hvita; med guldkant.
Mina Iloinen.

N:r 1491. Hos Kulle eller Handarbetets vänner i Stockholm.
Mina Iloinen.

N:r 1493. Tag en promenad före sängdags. Gå till hvilva omedelbart härefter utan att samtala med någon. Använd lifomslag. Drink ej te.
Mina Iloinen.

N:r 4. I Iduns hjälpredda för 1899 kan Kurre erhålla beskrifning på hur gummigaloscher lagas.
Elly.

N:r 7. Husmor på landet kan låta färga den ljusa klädningen i Lund hos Aktiebolaget C. O. Borgs söner, i Göteborg Kungsgatan 48, Ögryte Kemiska Tvätt- och Färgeri Aktiebolag, i Stockholm Linnégatan 22, Nya Blå Hand. Rödbunt eller mörkrönt blir nog bäst. Svart är likväl det säkraste. Skoning och linnig fränsprättas, äfven krage och garnityr på lifvet.
Elly.

N:r 11. Vänd er till någon af familjen, t. ex. författarinnan Cecilia Bååth-Holmberg, Tärna.
B. R.

EN »SOP-FRAGA».

MIN GODA IDUN!

Det kan nog hända, att du, min söta Idun, inte tar emot bidrag i breffform, d. v. s. från småfolk, men det går dock alltid an att göra ett försök. Också har du ju till din tröst den lilla, rara papperskorjen! —

Ser du, jag kom härom dagen att fundera lite på alla de där småsakerna, mikrober, bakterier och allt hvad de heta, som de här gruffligt lärda herrarna professorer ha upptäckt, ja, rättare sagt, jag har dem i mina tankar tidt och ofta och det utan att egentligen vara rädd för dem, ty ännu har jag hvarken tänkt på att bygga mig glashus eller att låta filtrera luften, som jag andas in. Men jag skall nu inte »göra nödvändigheten till en dygd», det vet ingen, hvad man toge sig till, om man hade godt om pengar. Ty, säga hvad man säga vill, men pengarna spela förvisso en stor roll i denna världen — alldeles som de mikroskopiska djuren. Hvad de sistnämnda angå, så kan man

ÖRGRYTE
Kemiska Tvätt- och Färgeri-Aktie-Bolag,
48 Kungsgatan 48.
GÖTEBORG.
Specialité: Färgning af alla slags pälsverk, skinnmattor, fallar m. m.

Där är rätta platsen!

Vid behof af Visitkort, Kautschukstämplar, Sigill, Korta varor m. m. kom ihåg

JOHN FRÖBERG, FINSPONG.

Illustrerade priskuranter gratis, ej franco.

väl icke få en mera lefvande illustration till ordspråket: »enighet ger styrka» — så oerhördt små, som de djuren äro, blefve de icke till en makt, om de ej tillika vore så oerhördt många. Underligt ändå, huru ofta de göra sig påminde, ja, rent af ha inflytande på och till en viss grad omskapa ens tycken och vanor. Tappade man förr en brödbit i golf, så borstade man af den och åt sedan upp den, helt lugnt — det hade ju varit synd att kasta bort brödet — men nu: usch, baciller och mikrober! Man måste vara rädd om sitt unga lif. Och om jag i min barndom alltid drog mig något åt sidan för en sådan där, jag vill kalla det »damnbräda», som solstrålarne stundom visa oss — det är inte precis trefligt, att så där medvetet inandlas dem — ja, ändå roade det mig ofantligt att betrakta de mångfaldiga, skimrande småkropparne, som dansade om i solskenet. »Dammbrädan» liknade i mitt tycke en väg, och jag önskade bara, att den vägen haft bärkraft, så jag fått stiga upp på den och vandra ut genom fönstret, upp genom luften mot ljusare rymder — vägen gick ju ändå in i solen. Nu ha de högtflygande tankarna fått fara, och de skimrande damnkornen äro — idel bakterier.

Ja, det dammet! Hvar gång solen visar mig det, kommer jag ihåg en liten berättelse, som lästes högt därhemma i min barndom. »Solen bringar det i dagen,» hette den, och det var både damm och synd, som kom i dagsljuset, då solen lyste in i hem och människohjärta. Sedan dess säger jag alltid: »dammet, det är som synden.» Ja, har jag inte rätt? — det tränger ju in överallt!

Hvarje rum är mer eller mindre dammfullt. Och där gå vi, och där andas vi in — otäckheter. Och de stackare, som skola sopa se'n! Hvar och en, som försökt det, vet, hur mycket »svarta saker», som långt efteråt förefinnas i näsa och hals. Tänk, om vi finge se på dammet genom ett mikroskop och så hade en lärd professor till hands, hvad allt skulle vi då icke få se och lära! Hu då! Jag tror vi afstå från det nöjet.

Visst vet jag, att en hel del tjänsteflickor nu för tiden taga sig åtskilliga fri- och rättigheter. Men en sak, som jag tycker, att de opåtaladt borde få göra, det vore att »klarer» näsa och hals, se'n de sopat ett golf (åtminstone i hem; där lungstot finnes eller har funnits), och det tycker jag just, fruarna borde tillhålla sina tjänare att göra. Men tänk om, då Kajsa får höra talas om bacillerna, hon säger: »Jag tänker visst inte sopa, ska' jag få tockna där i halsen — frun får allt sopa själf.» Det blir stor tablå!

Med ditt samtycke, min goda Idun, skall jag en annan gång återkomma med ett par spörsmål vis ä vis »opfrågan, eller dammfrågan, hur man nu vill

kalla det. Kunde nog ha framställt den här, men är rädd, att mitt opus då blir alltför långt, ty dem förutan har jag ännu något att tillägga. Jag skulle nämligen vilja påminna damvärlden om, hvilken mängd baciller man på baler får i sig tillsammans med dammet, som hvirflas upp, huru mycken ohälsa man super in, i fulla drag! Isynnerhet är det synd om alla, som få sitta och se på, huru de andra roa sig, alla, som dansa illa och därför inte bli uppjudna, eller som bara äro med som »förkläden». De få ju inte motion en gång, utan sitta där och titta och äta baciller — trefligt göra! Och ändå anser jag visst, att »förkläden» behövas. Ungdomen tål minsann vid eftersyn, blir den också en gång till så »stor på sig», som den nu är. Huru många unga ha ej i tanklöst oförstånd blifvit sina egna mördare. Först dansa länge och häftigt, så kasta i sig en glace eller iskallt vatten, eller svalka sig vid ett öppet fönster! »Det är så skönt!» Men alltför ofta blir följden här af en lunginflammation eller galopperande lungstot, och så kommer liemannen.

Detta påminner mig om den i mitt tycke farligaste af alla baciller — tuberkelbacillen, denna människosläktets fiende, som man först i våra dagar lärt känna, och hvars värde man nu vill, med alla till buds stående medel, söka stäffa. Det synes, som vore dess offer icke få — åtminstone har jag på senaste tiden varit i tillfälle att se och höra talas om många sådana olyckliga. En af dessa må här omnämnas. Då jag en dag gick ned för stora trappan å lasarettet, fick jag se en liten sjukling med starkt gulaktig hy sitta därneda för på en bår eller sängställning. Jag frågade den lille om hans sjukdom. »Jag har tuberkler i benet,» blef svaret. Strax därefter kom gossens far och tog honom ömt på starka armar för att bära honom ut i det väntande åkdonet. Så reste de.

En annan dag var den lille med tuberkelerna åter på besök hos doktorn, och genom ett samtal fick jag reda på, att gossen var endast 8 år och dödsdömd. Som han satt där på en soffa i korridoren, insvept som ett annat litet bylte, och med ett genom lidandet föräldradt anlete, gick jag fram och frågade, hur det var med honom. Jag fick dock nu intet svar, men de mörka ögonen i det vaxgula ansiktet stirrade trööstlöst ut i rymden. Visste han kanske, att han snart skulle dö? — så såg det ut, och kanske kände han ej den store barnvännen! Stackars lille pys! Eller sörjde han manne öfver att lifvet skulle stäckas, sedan han nätt och jämt börjat det? Gossen hade drömt om att blifva man en gång, att bli ädel och stark att besegra lejon och drakar eller kanske — strida för kung och land. Men intet af allt detta skall ske. Han vill icke dö, men — han måste.

Mätte vår konung och alla de, som jämte honom i människokärlekens tjänst ofra penningar eller personliga krafter, att bekämpa tuberkulosen, måtte de röna mycken framgång af den, som befordrar hvarje godt verk! Mätte så många unga lif räddas undan förtidig död — räddas åt kung och fosterland!

Och med denna önskan säger jag i dag farväl. Hoppas att ej ha tröttat vännen Idun med mina små funderingar!

S—m.

TIDSFÖRDRIF

REBUS.

357 l köp

SIRI H.

KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTA.

Med B, en man af ädel börd;
Med K, en man vid åran;
Med S, geografiskt namn.

FIX.

Specialité: *** Glas- och Porslinsserveriser.

Profver & prisuppgifter på begäran.

G. Johanson.

Kosta Glasmagasin.

24 Regeringsgatan 24

AKROSTIKON.

k	a	l	a	s
E	r	n	s	t
t	a	f	l	a
A	r	v	i	d
f	l	å	s	a
k	e	r	n	a
d	r	ä	n	g
a	f	v	e	l
k	r	i	t	a

I hvarje ord i horisontal riktning omflyttas bokstäfverna, så att ett nytt ord bildas.

Begynnelsebokstäfverna till desamma gifva namnet på en norsk stad.

MOSTER LISA.

ANAGRAMGÅTA.

Hvilka 5 bokstäfver kunna i ett fall bilda namnet på en fågel, i ett annat fall namnet på en fisk?

MOSTER LISA.

FYRKANTGÅTA.

a	a	a	a	e
e	e	k	k	n
o	p	p	r	r
r	r	r	s	s
t	t	t	u	n

Bokstäfverna i ofvanstående kvadrat skola omflyttas så, att samma ord erhålles i de hvarandra motsvarande våg- och lodräta raderna.

FIX.

PALINDROM.

Lössläppt ifrån skolsalens boja, Från stillhetens bindande tvång, En pojkhop därute hörs stoja I frihetens stora salong. Där gäller att krafterna bruka I lekar af hetaste slag, Och står någon rädd och är »kruka», Då vankas det smörj öfver lag. Ty »klassen» ju hyllar den läran, Att fred utan strid ej går an; Där kifvas, otroligt, om åran, Att vara dess starkaste »man». — På afstånd från sina kamrater, Helt ensam och lugn i en vrå, Ej räknande sig bland magnater, Ses (rättfram) så grubblande stå. Sin blick emot jorden han sänker, Och blott på den gordiska knut, Sin (bakfram) så ifrigt han tänker, Ty strax är ju fristunden slut. —

Köp 4711 Eau de Cologne

(Bis och gelatine.) DEN ÄR DEN ÄKTA, STARKASTE, VARAKTIGASTE, MEST UPPFRISKANDE och STÄRKANDE Begär alltid märket 4711 och refusera imitationer.

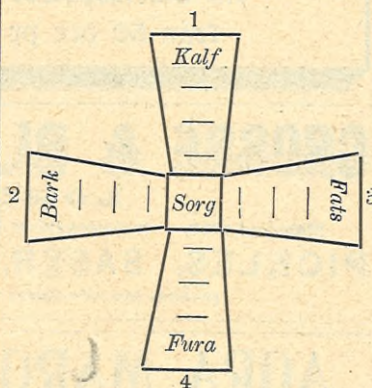
Försäljes uti alla väl sorterade parfumerier. — Generalagent i Sverige för Parfumerie 4711, Köln EMIL BOSTRÖM, Norrlandsgatan 29, Sthlm.

FIX.

Så kallas den larmande gruppen Anyo att börja sin id. Och snart är den skingrade truppen Församlad i stillhet och frid.

MOSTER LISA.

METAMORFOS.

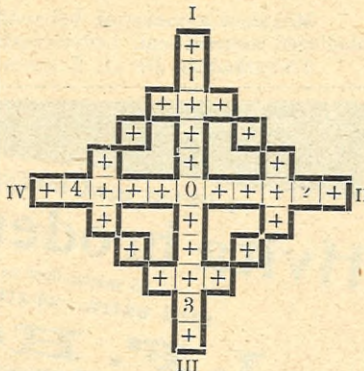

På hvad sätt bör man gå till väga för att förvandla orden Kalf, Bark, Fats och Fura i ofvanstående figurs fyra yttre afdelningar till ordet Sorg?

Jo, genom ett gradvis skeende utbyte af bokstäfver i de tre öfvergångsord, som utmärkas genom lika många streck. Som exempel taga vi utgångsordet Pina och skola förvandla det till ordet Hund förmedelst tre öfvergångsord hvilka då kunna blifva (Pina) Kina—Kind—Kund (Hund). Bokstäfvernas ordningsföljd får ej ändras.

META MOR.

GEOGRAFISK ARITMONGRYF.

- I—0 Provins i Belgien;
- II—0 Insjö i Sverige;
- III—0 Stad i Sverige;
- IV—0 Stad i Hannover.
- 1—2 Stad i Grekland;
- 2—3 Stad i Ryssland;
- 3—4 Stad i Kroatien;
- 4—1 Stad i Arabien.

De bokstäfver, som infalla i de ruttor, hvilka äro betecknade med 1, 2, 3 och 4, gifva namnet på ett land på Indiska halfön.

MANTE.

ORDFÖRÄNDRINGSGÅTA.

1	1	2	3	4
2	7			5
3	8			11
4	5			8
5	9			6
6	14			4
7	11			16
8	12			10
9	6			15
10	13			8

I ofvanstående figur representera siffrorna i de båda lodräta rutraderna begynnelse- och slutbokstäfver. Den lilla, af två siffror bestående figuren emellan dessa representerar också hvar sin bokstaf. Om vi nu tänka oss sistnämnda figur lös och vi flytta densamma med samma bokstäfver uti undan för undan en ruta i sänder i lodrät riktning, så uppkomma tio ord med fyra bokstäfver i hvarje efter följande beteckning:

Stomatol-*** *** Tandpulver, Stomatol-*** *** Tandpasta,

äga förmåga att rena tänderna samt bevara deras blanka naturliga utseende utan att angripa emaljen.

- 1) djur, 2) stad, 3) i fjärran Östern,
- 4) metall, 5) liktydigt med påhitt, 6) flod, 7) departement, 8) sinnebild, 9) Italiensk ö, 10) tecken.

E. O. N.

SIFFERUPPGIFT.

(Tabula magica).

1	1	2	2	2
2	3	3	3	3
3	4	4	4	5
6	6	6	7	8
8	9	9	9	10

Siffrorna i ofvanstående fyrkants 25 ruttor skola omflyttas, så att sifferraderna — antingen man hopsammanrar dem lodrätt, vågrätt eller diagonalt — alltid gifva summan 24.

HANS.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 3.

LOGOGRYFEN: Synål: snål, låm, å, ås, nå, så, slå, sy, nys, ål, syn, syl, nål, lås, åsyn.

ARITMOREMET: Grönsaks-diet: ren, nött, sik, gös, ask, dag, skör, gena.

KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTAN: Katten, hatten, natten, vatten.

GEOGRAFISKA BOKSTAFSGÅTAN: Karlstad: Kinda, aller, Reval, Leeds, Soest, Trosa, Angad.

MOSAIKEN: Rosamunda—Magdalena: ruterdam, obekanta, smörfärg, axelbred, morkulla, ugnshäll, nothäfte, dillfrön, Akvilina.

FÖRVANDLINGSGÅTAN: Petronella—Konstantin: kung, sot, kvint, sus, fana, torn, fult, Ali, barn.

BREFLÅDA

LÄKARE. Redaktionen vore tacksam, om Ni godhetsfullt ville för densamma uppgifva Edert namn.

EUREKA. Om idén tilltalar oss och kommer till användning, betala vi gärna ett skäligt honorar. Låt oss därför med snaraste taga närmare del af densamma. Bäst vore ett personligt besök å vår byrå, om Ni vistas i huvudstaden.

DJURVÄN. Vi veta oss aldrig ha, som Ni säger, »lofprisat sportjuxten». Något annat är däremot att i bild återgifva en händelse, som tillhör dagskrönikan, äfven om denna faller inom jaktens område. Detta blir ju oundvikligt för en påpasslig och aktuell illustrerad tidning. Att »vi vilja räcka djurvärnerna en hjälpande hand» i deras vackra sträfvan, ha vi däremot många gånger bevisat.

EBETH. Grufveligen medelnäutigt; användes ej!

LINA Å. Tack, men de insända fotografierna ha intet allmänt intresse för dagen, hvarför de ej kunna användas. CAPRICE. Både »Yta» och innehåll voro lika omöjliga.

ISA. Annu har Ni allt ett stycke kvar till malet.

INGA. Sänd dem fortfarande till — de »andra tidningarna»!

VÄRDINNA. Låter höra sig! Skall komma vid tillfälle.

MYLADY. Åtskilligt förkortad, torde artikeln om böcker framlees kunna användas! »Motersplikt» lämpar sig däremot ej för Idun.

ALL. Tack, men vi ha nyligen haft så många »reseäventyr» inne i Idun, att vi nu ej kunna tänka på detta.

V. B. Fru Olga Ahl, Vexjö. —Y. Med förbindligaste tack för vänligheten, tro vi dock ej, att vi skulle lyckas få plats för de erjudna bilderna, då aktuellare ämnen rikligen strömma på.

MORMOR. Allt för virrigt till form och tankegång.

VIKTOR A. Tack, men senast sända lämpar sig ej för oss.

A. B. TJÄRÄS. Insänd 1 kr. i post-anvisning.

VÄRMLÄNSKA, Degerfors. 2 kr. 45 öre.

H. E. EKSTRÖMS
PATENTERADE
JÄSTMJÖL
ÄR BÄSTA OCH ÄLDSTA JÄST-
PULVRET
ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK.

Husmödrar! Spara
 Är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
 Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använd den i Edra hushåll Fellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygast och billigast!

Züricher-Sidentyger

till fabrikspriser franko och tullfritt
 från 50 öre pr meter till kr. 20.

GROSSE & BLACKWELL, LTD

LONDON.

Etablerad 1708. Hofleverantörer till H.M. Drottningen af England.
PICKLES, SÄSER, MARMELADER.
 erhållas hos alla större specerihandlare inom riket.

AGRA MARGARINFABRIK,

STOCKHOLM,
 levererar alltid kärnfärskt
Grädd-Margarin.

F. Uhnér & C:o, Utsökt sortiment af
Möbelyger, Gardiner,
Portiärer, Borddukar, Mattor
 — Etablerad 1866 — — Reelt och billigast. —
22 Fredsgatan 22. Profver utlämnas till landsorten.

Östermalms Mek. Gymnastiska Institut

4 Sturegatan 4.

Öppet för damer kl. 11—1.
 Mekanisk-gymnastisk behandling verkar särdeles fördelaktigt mot blodbrist, neurastheni, hufvudvärk, hjärtsjukdom, förstoppning m. m.
 Föreståndare Dr A. Levertin.

I likhet med föregående är utförsäljas
Hvita broderade Remsor
 (å madapolam extra prima kvalitéer)
 med extra rabatt å hvarje stycke.
I. F. HOLTZ,
 H. M. Drottningens Hofleverantör.
5 Brunkebergstorg 5 35 Stora Nygatan 35
 och **8 Sturegatan 8, Stockholm.**
 OBS.! Order från landsorten exp. omg. Profver sändas på begäran.

1900-talets

Billigast, bäst, elegantast, modernast

af alla Skandinavians modetidningar är och förblir Iduns Modetidning, som under år 1900 utkommer i tvänne upplagor, båda med två stora 8-sidiga nummer i månaden och hvardera innehållande 70—80 charmanta illustrationer samt åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga af ovanligt rikhaltigt innehåll. Den dyrare upplagan, kallad planschupplagan, har därjämte med sitt första nummer i hvarje månad en fin-fin kolorerad modeplansch med moderna hårfrisyrer på baksidan samt med sitt andra nummer i hvarje månad en uteslutande för denna planschupplaga framställd handarbetstidning med vackra och moderna svenska mönster för handarbeten, läderplastik, glödrättning m. m. Prenumerationspriset för helår i planschupplagan är som hittills endast **5 kronor**, å den andra upplagan (utan planscher och handarbetstidning) endast **3 kronor**.

IDUN S MODETIDNING

Rekvirera profver af våra nyheter i svarta, hvita & kulörta sidentyger. Gediget urval till bal-, sällskaps- och promenadtoaletter. Sändas direkt till privatpersoner meter- & styckevis.

E. Spinner & C:ie,

Zürich, Schweiz
 förr J. Zurrers Sidenfabrik, äldsta Siden-etablissemnetet i Zürich, grundlagt 1825.

När det blir kyligt

smakar en god kopp kaffe bättre än eljest, synnerligast om Edert kaffe är blandadt med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe**, som af de mest framstående professorer och läkare erkännes att som tillsats göra kaffet hälsosamt, billigt, drygt och välsmakande, och skyddar man sig äfven därigenom mot kaffe-förgiftning, som uppstår vid bruk af kaffe enbart. Detta **Intubikaffe** säljes i hvarje välordnad speceri- och diversehandel i paketer å 25 och å 10 öre, men bör man akta sig för alla värdelösa efterapningar, som gå under namn af äkta, prima eller andra benämningar, hvarför man bör efterse, att å hvarje paket är tryckt firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, samt dess fabriksmärke med ordet **Patent**, ty endast dessa äro verkligt äkta och garanterade att innehålla den hälsosammaste och bästa kaffetillsättning.

Banyuls Trilles.

Ett apititgfvande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.

Pris pr butelj kr. 3,50 hos
Högstedt & C:o,
 Stockholm, 32 Regeringsgatan

240 porträtt

Prenumeranterna för år 1900 på

Aftonbladets Halfveekoupplaga

erhålla under 1:a halfåret extra ett pryddigt **Porträtt- & Biografialbum** öfver Sveriges regerings ledamöter och 1900 års 2:dra kammare — hvilket album ensamt är värdt mer än hela prenumerationspriset.

OBS.! Nyttillträdande prenumeranter från 1 Jan. erhålla mot öfversändande af postkvitto till Aftonbladets Exp. gratis och porto-fritt en värdefull följetongsbilaga motsvarande öfver 300 boksidor.

En utomordentligt spännande Stockholmsroman af den berömda förf. **August Blanche**, med titel **Vänadnen**, börjar i dagarna införas i tidningen.

Prenumerera söfdröjligen!
 Alla n:r fr årets början erhållas annu. Prenumerationspriset är för helt år — 104 nummer — endast **Kr 1,20.**

Att **Aftonbladets Halfveekoupplaga** är omtyckt visat bäst af dess stora spridning: vid 1899 års slut ägde den

135,000 postprenumeranter.

Ö Fru A telier för Damtoaletter
 ÖRNS Stockholm, 19 Tunnelgatan rekommenderas i benägen åtanke. Välkänt elegant snitt till moderata priser. Särskild afdelning för beställningar från landsorten, som utföras omsorgsfullt utan profning då ett välsittande lif insändes jämte längdmått på kjolens bak-, sid- och framväd, och då för ändamålet särskildt konstruerade mekaniska byster inköpts, som hvarje figur påräkna ett välsittande arbete. Finaste rekommendationer öfver hela landet. Förfrågningar besvaras omgående. Telegrafadress ÖRNS, Stockholm. A. S. T. 53410

Blommor fr. Rivieran

erhållas i en liten trä-ask fullst. frankerad mot insändande af kr. 1:20 i svenska frimärken till Ankefru Lindholm, Corso Mentana 29, Genua.

Sv. Panoptikon

Stockholm.

★ Största sevärdhet. ★

Hos Frans Svanström & C:o,
 Myntgatan 1,
 Norrmalmstorg 1, Drottninggatan 9,
 Jakobstorg (Operahuset) samt
 Södermalmstorg 8,
 äfvensom i alla boklädor har utkommit
 å 1: 50:

Hemmets utgifter och inkomster.

Ny hushållsbok af Erk.

OBS. Denna hushållsbok, uppsatt efter praktiska principer, som i flera fall skilja sig från förutvarande, torde i hemmen blifva en lika passande som välkommen

nyårsgåfva!

Bankaktiebolaget
 Stockholm—Öfre Norrland,
 Drottninggatan 6.

Hushållsräkning 5 %.
 Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
 Gustaf Adolfs torg 14,
 godtgör å Sparkasseräkning 5 proc.
 (G. 94245)

Depositionsräkning

Räntegodtgörelse 5½ proc.

Aktiebolaget

Stockholms Diskontobank
 Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
 Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

FÖRYVARINGSFACK

uthyras af

AKTIEBOLAGET
STOCKHOLMS HANDELSBANK
 8 Arsenalsgatan 8.

Inteckningsbolaget

— Stockholms Intecknings-Garanti-Aktiebolag —
 Hufvudkontor: **Malmtorgsgatan n:r 1,**
 öppet kl. 10—3.
 Afdelningskontor: **Biblioteksgatan n:r 13,**
 öppet kl. 10—3.
 Depositionsränta 5 proc.
 Upp- och Afskriftningsränta 3
 Sparkasseräkning (vid Afd.-kont.) 5
 På kapitalräkning å 6 mån uppsägning
 godtgöres Bankens högsta depositionsränta
 och tillämpas vid inträffande ränteförändring
 den nya räntesatsen omedelbart utan föregående uppsägning. (S. T. A. 68017)

Sparkassa 5½ proc.

Aktiebolaget

Stockholms Privat-Assistans.
 Bank- & Hufvudkontor
 16 Regeringsgatan 16.

GÖTEBORGS

KEX
 Enda i landet Efter Engelsk metod
 Gulmedalj
 1891 * 1896 * 1897
 Kongl. Hofleverantör

Lifförsäkringsbolaget Mutual Life

SOLIDT:

Försäkr. fond Kr. 869,000,000
 Vinstfond » 165,000,000

POPULÄRT:

Nya försäkringar 1898
 Kr. 480,000,000

VINSTGIFVANDE:

Ökning i vinstfonden 1898
 Kr. 33,000,000

Mutual Lifes liffförsäkringsbref äro ytterst LIBERALA och lämpa sig utmärkt som säkerhet för borgenärer.

Prospekt och årsberättelse på begäran.

HUFVUDKONTOR FÖR SVERIGE:
STRÖMSBORG, STOCKHOLM.

LARS A. ENEQUIST,
 VERKST. DIREKTÖR.

O. A. Nilssons Advokatbyrå

Innehafvare:
 O. A. Nilsson, Arthur Rockström,
 Hofräts e. o. notarier.
38 Stora Nygatan 38.
 Allm. Tel. 2157. Rikstel. 2408.
 Kontorstid 9 f. m.—4 e. m. Årsackord på förmånliga villkor. Engelska och tyska talas. (S. T. A. 64268)

F. d. Fru Bloms Inack.-Byrå,

Drottningg. 38. Kl. 11—3.

Förmedlar inackorderingar i familj m. g. ref. såväl i staden, som på landet. Uthyr möbl. samt omöbl. rum, våningar och affärslokaler. Anskaffar platser för bildade fruntimmer alla brancher. Uträttar kommissioner. Anvisningar å inackord-ställen gratis. Lämnar underrättelser om privata lektioner.

Ett godt och billigt bordssmör är

Mustads Taffel-Grädd.

Tillhandahålles äfven på 5-kilos lädor.

Fru Sofia Larsson, Jönköping.

"ÖRTMIXTUR" för magsjukdom.

Har rönt exempelöls framgång. Flera tusen människor välsigna den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor. 6 fl. på en sats kosta 4: 40 pr sats Sändes på järnväg mot efterkrav, på båtar endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas af de tre sorterna. Endast hel sats sändes.
 N:r 1. Hellösande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.
 N:r 2. Hallösande för magsyra, kolik, gallsten m. m.
 N:r 3. Bindande för tarmkatarr, diarré m. m. — Jönköping i januari 1899.
 Rikstelefon.
 Sofia Larsson, Östra Storgatan 63, Jönköping.

Bluslif,
 Underkjolar,
 Filthattar,
 Boor, Barber,
 Halsgarnityr,
 Skärp, Spännen.
 Kragar, Manchetter,
 Solfjädrar m. m. hos

K. FORSBERG & C:o,
 Nya Operahuset.